

Рôкъ XII. Скрентонъ, Па., Четверъ 21-го Цвѣтня, 1904. Число 16. — Vol. XII. Scranton, Pa., Thursday, April 21, 1904. No. 16.

Оголошене.

Повѣдомляемо всѣхъ членôвъ »Р. Н. Союза«, що 8. Головна Конвенція Р. Н. С. вôдбуде ся на днях 30 и 31 Мая и 1 и 2 Юнія с. р. въ Шамокинъ, Па.

После § 48 статутôвъ Р. Н. С. кождый вôддѣлъ, числячій высше 30 членôвъ, мае право выслати лишь одного делеґата.

Лишь тѣ вôддѣлы мають право выслати делеґата, котрыхъ члены не мають жадного довгу.

Просимо стягнути довгъ за грамоты, мѣсячне, конвенцію и т. д.

Делеґатамъ треба дати повномочіе на письмѣ пôсля § 50 стат. Р. Н. С.

Имена делеґатôвъ мають бути поданѣ голов. секретареви найдальше до 10 Мая.

На той 8. Головнôй Конвенціи будемо обходити память 10-лѣтного истнованя нашого Союза. Высилайте письменныхъ делеґатôвъ а чесныхъ патріотôвъ.

Головный Урядъ Р. Н. С.
И. Стефановичъ, председатель,
Є. Ядловскій, секретарь,
А. Шаршонь, касієръ.

НОВИНКИ.

НОВЕ БРАТСТВО

св. Володимира, вôддѣлъ Р. Н. Союза 108, основало ся въ Ню Йорку дня 17. Апрѣля 1904. Выбрано слѣдуючій урядъ: Андр. Вовкъ, 224 E. 3d St., председатель; Стефанъ Антоновичь Кульнакъ, заст. предс.; Антôнъ Шеремета, секретарь; Фарнеґа, заст. секрет.; Якимъ Линко, касієръ; Мих. Желемъ, заст. кас.; Юрій Пôдсадочный и Ник. Шемердякъ, контрольоры; Мих. Ґричкевичь, капітанъ; Ив. Притула, бібліотекарь.

Щасть Боже новооснованому братству.

— ЩЕЗЛА гора! Дроворубы, котрѣ вернули оногды до Карібонъ, Ме. росповѣдають, що гора Балдъ, яка взносила ся надъ долиною Тібокъ, въ державѣ Мейнъ, щезла зъ лиця землѣ, а на еи мѣсци повстало озеро. Ученѣ догадують ся, що се незвычайне явище було звязане изъ землетрясенемъ, котре навѣстило краѣ Новои Анґліи дня 31. марта, с. р. Твердять они, що гора Балдъ була выгаслымъ вульканомъ. Довкруги неи були колись горячѣ жерела, а поблизькѣ скалы носять знамена вульканічнои формаціи.

— РОСІЙСКѢ дезентиры. Границю межи Наролемъ а Чесановомъ переходять десятками до Галичины російскѣ рекруты та войсковѣ дезертиры, однакъ не задержують ся въ краю, але найблизшими поѣздами выѣзджають черезъ Нѣмеччину до Америки. Всѣ заосмотренѣ въ потрѣбну готôвку та цивільный стрôй. На двôрци въ Ярославѣ було ихъ передъ тыжнемъ ажъ 42. Прибули поѣздомъ вôдъ Сокаля и найблизшимъ поѣздомъ поѣхали на Заходъ. Въ розмовѣ були дуже осторожнѣ, лише вôдзывали ся: „Чортъ бы ему шелъ въ востокъ!"

— НА кару дожизненнои вязницѣ засуджено въ Сенъ Франсиско, Кал. Корделію Баткінъ, котра отроѣла своихъ двѣ приятельки, посылаючи имъ затроенѣ цукорки („кенды"). То разъ приятелька!

— РОСІЙСКЕ чиновництво страшно здеморалізоване и вôдъ давна тѣшить ся на тôмъ поли „добре" заслуженою славою. Хабарництво и крадежи публичного добра вôйшли тамъ прямо въ пословицю. Тому нѣчимъ незвычайнымъ являють ся вѣсти, якѣ доходять теперь до заграничныхъ ґазетъ про скандальнѣ крадежи пр. въ маґазинахъ военнои фльоты въ Петербурзѣ. Царь рѣшивъ ся выкорѣнити корупцію та злодѣйства зъ помѣжь чиновництва и зарядивъ тому на всѣхъ областяхъ державнои службы строгѣ ревизіи, котрѣ выкрывають що день скандальнѣ подробицѣ. Въ передодень ревизіи въ маґазинахъ военнои фльоты виновники пôдложили въ кôльканайцятьохъ мѣсцяхъ огонь, такъ що зъ маґазинôвъ остали лише згарища. Анґлійскій експертъ, покликаный російскимъ правительствомъ до нагляду будовы военныхъ кораблѣвъ, оглянути варстаты и розпочати роботы, не хотѣвъ вести робôтъ зъ огляду на нечуванѣ обманьства. Показало ся, що вартôсть и скôлькôсть потрѣбного матеріялу не вôдповѣдають зовсѣмъ призначеню.

— СТАТИСТИЧНЕ бюро у Вашинґтонѣ обчисляе населене Сп. Державъ на 79 міліонôвъ 900 тысячь 389 душь. Не вчисленѣ ту кольоніи.

— ЦѢЛА родина якогось Натана Фрю згорѣла оногды въ Манвтъ Вернонъ, Н. Й. пôдчасъ пожару двоповерхового дому. Именно згорѣвъ самъ Фрю, его 3. дѣтей и служниця, а его жѣнка такъ попарила ся въ огни, що на другій день померла середъ страшныхъ мукъ. Разомъ 6 осôбъ.

— РЕВОЛЬВЕРЪ, що освѣчуе цѣль, выгадавъ оденъ Американець. Приладъ, якій служить до освѣченя, складае ся зъ електричнои батеріи та лямпы и е прикрѣпленый въ ложищи револьвера. За потисненемъ ґузика дѣлае електрична струя на лямпку, лямпка сейчасъ запалюе ся и кидае обильный снôпъ свѣтла на значный просторъ. Такимъ робомъ вынайдено выгôдну збрую противъ злодѣѣвъ и напасникôвъ, якѣ доси пôдъ покровомъ нôчнои темравы дуже часто сповняли злочины безкарно. Нападеный, хочь и мавъ оруже, не бачивъ куды стрѣляти въ напасника, а сей тымчасомъ щезавъ середъ пôтьмы.

— ҐРУБО жонатый. 34-лѣтный Яковъ Шіпе, кондукторъ трамваевый, обжалованый о двоженьство, признавъ ся передъ судомъ въ Ню-Йорку, що мае 47 слюбныхъ жѣнокъ. При дальшихъ доходженяхъ выявило ся, що обжалованый анѣ за волосъ не збрехавъ. Мавъ дѣйсно 47 жѣнокъ и то по цѣлôй Америцѣ. Ѣздивъ, бачите, и женихавъ ся зъ кождою, котра лишь сподобала ся ему. Мавъ также 47 назвищь, бо зъ кождою бравъ слюбъ пôдъ иншимъ назвищемъ.

— ЗВѢСНЫЙ філянтропъ міліонеръ Андрій Карнеґі жертвувавъ 5 міліонôвъ долярôвъ на фондъ для героѣвъ, котрѣ погибли ратуючи жите другимъ людемъ. Зъ процентôвъ тыхъ грошей мае ся давати приличне удержане для жѣнокъ, дѣтей, и рôднѣ погибшихъ. Военнѣ пôдвиги не входять въ списъ геройствъ и не будуть нагороджуванѣ.

Жертва міліонера не е одначе безъ „бизнесу": Цѣлый той фондъ зложеный въ 5. процентовыхъ бондахъ сталевого тросту.

— ПО довгихъ заходахъ и „бадрахъ" властителѣ майнôвъ згодили ся оногды не зменшати платнѣ своихъ робôтникôвъ. Въ деякихъ копальняхъ мае она навѣть бути пôдвысшена.

Дѣе ся се тому, що идуть выбори на президента. Углянѣ бароны мякнуть теперь и подають ся, та не знати якъ буде по выборахъ? Зновь стара байка.

— ПЕРЕДЪ кôлькома днями вломили ся черезъ муръ до почтового уряду въ Рогатинѣ злодѣѣ и украли 8.580 коронъ. Высланый на мѣсце аґентъ львôвскои поліціи Ншестшельскій ствердивъ, що тои крадежи могли допустити ся драґоны стаціонованого тамъ 9 полку и звернувъ навѣть пôдозрѣне на чотырохъ зъ нихъ, котрыхъ арештовано. Пôдчасъ ревізіи найдено у нихъ хустинку изъ знакомъ почтовои експедиторки и мосяжну скринку до перехованя грошей, але самыхъ грошей не найдено. Здогадують ся однакъ, що грошѣ находять ся въ куферкахъ воякôвъ, котрѣ вôдôслано вже до Львова, куды 9 п. драґонôвъ въ сихъ дняхъ переносить ся. Ревізію дотичныхъ куферкôвъ переведе поліція въ присутности вôйсковои старшины.

— АМЕРИКАНЬСКІ дневники доносять, що коли царь Никола II. одержавъ звѣстку про знищене панцирника „Петропавловска" и смерть адмірала Макарова, мавъ сказати на адресу намѣстника Алексѣева: „Той чоловѣкъ приносить намъ самѣ нещастя!" — Було-бы се знакомъ, що Алексѣевъ тратить ласку и буде усуненый небаромъ.

— ПАПА римскій мавъ одержати послѣдными часами кôлька анонімовыхъ листôвъ вôдъ анархистôвъ, въ котрыхъ були написанѣ рôжнѣ погрозы. Наслѣдкомъ сего обведено Ватиканъ кордономъ вôйска и тайнои поліціи.

ЧЕСНИКЪ ПОМАГАЄ НА ЧАХОТКУ.

Венецкій лѣкарь дръ Каваццоні черезъ свои науковѣ досвѣды ствердивъ рѣшучо велику профіляктичну вартôсть чеснику при туберкулічныхъ недугахъ. Єго першѣ дослѣды розпочинають ся 1901 рокомъ, а коли его заохотили иньшѣ италійскѣ лѣкарѣ, ставъ въ тôмъ напрямѣ працювати дальше и приступивъ до пробы на звѣрятахъ. Зъ кôнцемъ червня 1903 року взявъ Каваццоні 8 крôликôвъ пôдъ обсервацію, изъ нихъ шѣсть пôддавъ превентивному присособленю при помочи чесника. Черезъ 14 днѣвъ подававъ имъ по 0.06 ґрамôвъ чесникового соку. Пôсля того вдунувъ кождому крôликови въ горло спорошкованого сухôтничого спутумъ (харкотиня), а по двохъ дняхъ замкнувъ ихъ до клѣтки, що була также імпреґнована тымъ порошкомъ. Двохъ крôликôвъ оставлено яко зьвѣрята контрольнѣ. Прочихъ шѣсть крôликôвъ подѣлено на двѣ частины. Однôй частинѣ давано названу давку чесникового соку черезъ 3 тыжнѣ кождои днини, прочимъ тромъ крѣликамъ давано того средства ажъ до кôнця вересня.

Въ послѣднôмъ тыжни жовтня повбивано всѣ звѣрятка, а при секціи оказало ся, що всѣ жолудковѣ орґаны и лімфатичнѣ начиня тыхъ крôликôвъ, якѣ не заживали чесникового соку, були повнѣ туберкулічныхъ гнѣздъ, а мѣжь ними найдено немало бакцилѣвъ Коха. Въ орґанахъ тыхъ крôликôвъ, що заживали чесниковый сокъ черезъ мѣсяць, було до двайцять туберкулъ въ печѣнцѣ и селезѣнцѣ, але Коховыхъ бакцилѣвъ годѣ було найти.

За те тѣла тыхъ крôликôвъ, якѣ споживали чесниковый сокъ ажъ до послѣдного дня, не можь було найти нѣ одного туберкулѣчного гнѣзда. Др. Каваццонѣ задумуе теперь повторювати свои досвѣды дальше, а коли ихъ наслѣдокъ буде у звѣрять все тревалый, тодѣ перенесе ихъ и на тѣло людске, а се може причинити ся до знѣвеченя страшного ворога людскости — чахотки, яка лютуе найбôльше мѣжь людьми робучими, отже для суспôльности безперечно корысными.

— „ЗУБЪ ЗА ЗУБЪ" выдавництво „Свободы" книжочка 27. Цѣна 10 центôвъ. Замовляти можна въ редакціи „Свободы".

Смерть.

(Фантазія.)

Сидѣла на зрубанôмъ пни. Высокй вѣковѣчнй дерева американьского пралѣсу заслонювали еи вôдъ яркихъ лучѣвъ сонця. Нагй Скалистй Горы заступали краевидъ и бѣлыми своими верхами пôдперали небозвôдъ.

Голову сумно у долину похилила, худй, босй ноги безсильно опустила, скорчила ся въ двоє. Въ такôй позиціи побачивъ еи въ соннôй мріѣ хорый засланець.

Убрана була у ткань тонку, сѣру, крôзь яку бачивъ вôнъ зарисы еи тонкого, утлого тѣла. Буйными филями спливало чорне волосе зъ еи головы, закривало лице еи и маяло пôдъ легкимъ леготомъ вѣтру.

Вона цѣлкомъ не була подôбна до страшного чудовища зъ народньои уявы, а прецѣнь хорый пôзнавъ сейчасъ, що вона — Смерть. Такъ казала ему его душа. Та страху не вчувъ жадного. Противно — вôдчувавъ незвычайный супокôй.

— Hallo! — сказавъ до неи и усмѣхнувъ ся.

Вона пôдняла голову, згорнула волосе зъ лиця.

— Hallo! — вôдповѣла мягкимъ голосомъ и глянула на него глубокими, синими очима. На еи дѣвочôмъ та сухôмъ и блѣдôмъ лици слѣдно було безмежну тугу.

— Ты Смерть! — сказавъ до неи хорый.

— Такъ, я Смерть.

— Гей люде! — крикнувъ вôнъ тодѣ, — ходѣть сюды! Побачите Смерть! Вы ще не бачили еи....

Сходили ся люде, великй и малй, старй и молодй и дѣти, недовѣрчиво глядѣли на неи, жахливо спиняли ся и обступали еи пôвкругомъ. Мовчали.

— Так, я Смерть! А вы боите ся мене?... Я нѣчо злого вамъ не зроблю.

Кликала дѣтей до себе, брала ихъ на руки, гласкала ихъ по головкахъ, усмѣхала ся до нихъ, а усмѣхъ еи бувъ такій сумный....

— Та-бо вона не така страшна.

— Тай на лиху не выглядає.

Такъ говорили собѣ люде, а всежь таки кликали дѣтей до себе и несмѣло вôддаляли ся.

А хорый лишь дививъ ся на неи и бачивъ, що коли хто зъ тихъ людей вôдходивъ, тодѣ зъ еи очей спливали блискучй, якъ хрусталь, сльозы. Вона незамѣтно ихъ утерала и знову старала ся солодко усмѣхати-сь. Та сльозы еи падали въ глубину серця засланця и серце его почало танути. И незамѣтно повставала мѣжь нимъ и Смертею близькôсть. Вôнъ бувъ зболеный и она очевидно терпѣла.

— Чого плачешь? — питавъ ся. — За людьми?

— За людьми! Я люблю ихъ, а вони втѣкають вôдъ мене.... О, бо моя любовь для людей — нещастє. Якъ я кого полюблю, то всѣ на мене плачуть. — Я й бою ся любити, а любити мушу — мушу.

Правою рукою на небо показала, а опôсля обѣ руки на серци зложила и пôдняла голову. На хорого глядѣла, а уста еи тремтѣли, а сльозы зъ очей еи горохомъ плили. Зъ цѣлои зъ неи роспука била. Була чудово гарна — незрôвнаный образъ терплячои Мадонны.

И жаль еи людинѣ стало и хорый почувъ въ серцѣ своимъ пробліски — любови до Смерти. На людей оглянутись хотѣвъ, та вони вже повтѣкали и нѣкого вже не було.

— Люде вôдъ мене утѣкають и причину мають. А якъ се менѣ тяжко, тяжко....

Замовкла и знову голову схилила. Але по хвили наново зачала немовь соромлячи-сь.

— Невôльниця серця свого и покутниця за него — я. На людину я дивлю ся и бачу, яка вона нещаслива. И хоть бы зъ самого вже милосердя полюбити еи мушу. Любовь природне право навѣть въ духôвъ. Такъ, чоловѣче! Люблю, а за любовь свою тяжко карати ся мушу. Охъ...

Зъ роспукою слова сй говорила, а мова еи про любовь кристалізувала у серцѣ хорого — любовь до Смерти. Вôнъ бачивъ у Смерти лишь истоту нещасну!

— Такъ твоя любовь — нещастемъ для тебе? Любовь духа — нещасте для него? Чи такъ?

Вона знову глянула въ его очи и, приложивши дрожачій палець до устъ, шептала таємничо.

— Мои всѣ любимцѣ умерають. Розумѣешь ты? Предметы моеи любови замѣняють ся въ безчувственнй трупы. Тодѣ люде на мене плачуть, та мое серце и безъ того на двое роздерає ся и я найстрашнѣйше караю ся, бо я... причина... хоть...

— А мене любишь? — спитавъ несподѣвано хорый и задержавъ духъ у собѣ.

Зъ панічнымъ страхомъ глянула на него и вагаючи-сь сказала:

— Нѣ.

— За мною нѣхто не заплаче, бо я самъ у свѣтѣ, якъ былинка въ полѣ; у мене нема нѣкого.

— Бѣдный ты. А чи думаешь, що не болюче безсмертному духови дивити-сь на смерть живои истоты?

— Я-жь буду твôй!

— Ты не будешь мôй, якъ вмрешь. До землѣ тодѣ належати будешь. Я можу любити людину, поки вона не вмре.

Тодѣ й засланець попавъ въ роспуку.

— А може ты любишь мене, та лишь боишь ся, щобъ я не вмеръ?

Румянець выступивъ на блѣде личко Смерти. Выбухла на-ново риданемъ. Прошептала:

— Ты вгадавъ

Тодѣ любовь хорого выбухла якъ вульканъ. Кинувъ ся до неи и ставъ еи цѣлувати.

— Поцѣлуй же и ты мене.

— Любый! Не кажи того слова.

— Чому?

— Поцѣлуй Смерти — се конець житя.

Але вôнъ ошоломивъ ся своєю любкою.

— Байдуже! Нехай! — говоривъ несвѣдомо.

Сльозы его мѣшали ся зъ еи слѣзми. Єго сльозы були сльозы любови, еи сльозы — сльозы роспуки. На еи лици слѣдно було страшну боротьбу. Наконець любовь перемогла. Смерть притулила свои уста до устъ хорого и сей почувъ поцѣлуй солодкій, якъ райске щасте. Погасаючими очима бачивъ ще, якъ Смерть пристрасно цѣловала его дальше, та не чувъ вже нѣчого, бо... переставъ жити.

Мирославъ Стечишинъ.

ДОПИСИ.

Зъ Donora, Pa.

Вôдъ коли приѣхавъ я до Америки, приглядаюсь тутешнымъ Русинамъ и ихъ роботѣ, бо люблю свôй народъ и его доля интересує мене. Ще будучи въ краю читавъ я рускй книжки й ґазеты та бачивъ, що мѣжь Русинами є люде злои волѣ, зрадники, що туманять и баламутять рускій народъ. Але въ Америцѣ думавъ я собѣ, тамъ не мусить бути сихъ баламутникôвъ, божь тамъ край цивілізованый, то и нашй люде мусять бути мудрѣйшй та не вѣрять першому лѣпшому крутѣеви. Але приѣхавши до Америки, я переконавъ ся, що такъ не є, якъ я собѣ думавъ. Я попобачивъ, що и тутъ є тй баламутники и що они мають такожь Ивана Политику, тôлько, що вмѣсто „Русского Слова" мають „казету", котру на смѣхъ хиба назвали правдою, божь правды въ нѣй и на лѣкъ не найде, а котра все тôлько стараєсь о те, щобы сѣяти незгоду и неприязнь межи народомъ. А чи намъ сего потреба?

Тажь тутъ и такъ насъ небогато, до того мы помѣжь чужими людьми. Чижь треба намъ ся ще дѣлити? Чижь треба, щобы чужй люде зъ насъ насмѣвали ся? Чи не лучше булобъ, еслибъ мы всѣ щирй Русины злучились разомъ и станули до спôльнои працѣ? Мѣжь нами неповинно тутъ бути жаднои рôжницѣ длятого, що оденъ зъ всхôднои Галичины а другій зъ захôднои, але всѣ мы повиннй любити ся и тримати ся разомъ, божь мы однои руской Матери дѣти. А старыхъ баламутникôвъ або якъ ихъ называють кацапôвъ або москвофілôвъ зôставмо на боцѣ, бо если будемо зъ ними тримати, то не будемо знати хто мы є. Чому кождый народъ знає хто вôнъ, тôлько Русинъ нѣ? Чому Полякъ знає, що вôнъ Полякъ, Нѣмець знає, що вôнъ Нѣмець, тôлько Русинъ не знає, але рахує себе то за Москаля, то за Поляка, то за Словака? Часъ вже, щобы мы разъ самй себе спôзнали и сказали собѣ ясно, що мы не є жаднй Москалѣ, анѣ Поляки, анѣ Словаки, але Русины-Украинцѣ. Що насъ называють радикалами або якъ инакше, зъ сего не робѣмъ собѣ нѣчого. Они самй тыхъ слôвъ не розумѣють тай называють насъ всѣляко, думаючи, що въ сей спосôбъ зведуть насъ на свою дорогу. Они такъ роблять, бо въ тôмъ мають свôй интересъ, бо они зъ того живуть. Але мы не повиннй на се зважати, але свого ся держати и свое робити.

Знаю я добре тихъ москвофілôвъ. Вони величають себе великими приятелями народу. Але пôди но ты брате до него въ часѣ нещастя та проси о помôчь що вôнъ тобѣ скаже! Чи дасть тобѣ може яку розраду, поможе? — Дежь тамъ. Вôнъ боить ся оденъ зъ другимъ, щобы ему живôтъ не стончѣвъ, тай задлятого не хоче потрудитись а кромѣ сего они уважають простого чоловѣка за раба, що має 700 шкôръ, то може все вытримати. Братя, мы працюемъ тяжко, а по праци солодкій вôдпочинокъ. Коли я беру до рукъ яку часопись або книжку то хочу дещо зъ того научитись, дещо довѣдатись, але не читати плюгавй рѣчи, що мають на цѣли брата зъ братомъ порôжнити, розединити. Намъ не треба роздорôвъ анѣ ненависти, бо они могуть и найсильнѣйшій нарôдъ знищити. Але намъ треба згоды, любови и взаимнои выразумѣлости а тогды жадна ворожа сила насъ не переможе.

Мих. Калушка.

Зъ Клівелендъ, О.

Прийшовъ я тутъ въ грудни 1902 року. Выбравъ я ся шукати роботы а була велика зима и вступивъ я до готелю выпити погарикъ виски. Трафило ся такъ, що той готель бувъ царославный. Входжу а тамъ коло бары щось зъ 10 царославныхъ. Питаю ся, якъ тутъ робота — кажуть менѣ, що ты роботу не дôстанешь, але если хочешь добру роботу дôстати то мусишь салоністому заплатити 15 долярôвъ, то вôнъ тобѣ роботу знайде. Я кажу, що не маю 15 долярôвъ. Ну то хочь 10 або 5 долярôвъ, кажуть они, але якъ видѣли, що зô мною не дадуть рады запровадили мене до батюшки. Батюшка скоро мене побачивъ, заразъ бороду гладить и каже: не бôйте ся, вы тутъ роботу дôстанете; мы тутъ въ сосайдѣ маемо такъ зроблено, що маемо аґентôвъ, котрй вамъ роботу вынайдуть. А якъ дôстанете роботу, то спровадите собѣ жену и дѣти и будете ходити до нашои церкви. Тутъ буде вамъ близько до церкви а що вы були уніятомъ въ краю, се не значить нѣчого. Я ему много волѣ не ломавъ, кобы лишь роботу дôстати а вôнъ нехай собѣ говорить що хоче. Батюшка пôславъ зô мною хлопа, щобы мене запровадивъ до аґента, щобы той менѣ роботу вынайшовъ. Аґентъ казавъ менѣ прийти на другій день рано якъ пôйде до роботы а тимчасомъ запровадивъ мене знову до того самого царославного готельника. Готельникъ пôславъ по свого кума, що може той мене переночуе. Кумъ прийшовъ, привитавъ ся, я розказавъ пару разы выпити тай питаю его чи не мôгъ бы мене переночувати. Але вôнъ каже, що нѣ, бо вôнъ свого дому не має, але самъ є на бордѣ у другихъ. Радъ—нерадъ мусѣвъ я переночувати въ готелю. Рано вставъ я, иду за роботою ажь иде кумъ готельника. Питаю его по скôлько тутъ платять рентъ, вôдъ дому?

Вôнъ каже: Я плачу 6 долярôвъ на мѣсяць за 4 румы. Такъ, кажу, то вы такй тутъ люде? Вчера вечеръ ты казавъ, що мешкаешь на бордѣ, а днесь рано ты вже ґазда? И стративъ емъ ся геть вôдъ нихъ и знайшовъ собѣ роботу за свойовъ голововъ. То кождый може собѣ подумати якй то патріоты, тй царославнй москвофулы. Они бы шукали чоловѣкови роботы и помагали ему, якъ бы мавъ зъ 50 долярôвъ при собѣ и кельтувавъ зъ ними...

Тому стережѣть ся тыхъ скусителѣвъ братя-Русины. Мôй стриечный братнякъ мешкавъ тамъ мѣжь ними и давъ му Богъ дитину. Було дуже зимно и дувъ сильный вѣтеръ. Братнякъ попросивъ мене за хрестного вôтця и каже: ходѣмъ до тои церкви и мы пôшли. Батюшка пôзнавъ, що я не належу до его церкви и питає мене до котрои церкви я ходжу. А я кажу: отче, якъ тоту церковь не маю за поганьску такъ не маю за поганьску и тую церковь, въ котрôй мене хрестили и до котрои належу. Батюшка не знавъ, що на тое вôдповѣсти лишь сказавъ, що вôнъ такихъ кумôвъ не потрѣбує. Тогды кумъ хотѣвъ взяти дитину и пôти геть зъ церкви, але батюшка взявъ дитину, самъ бувъ за кума и самъ окупавъ дитину чи тамъ похрестивъ. Але я думаю, що той батюшка зле читавъ Дѣянія Апостольскй, бо Апостолы проповѣдали Христіяньску вѣру на рôжныхъ языкахъ а не по московски а ему ся здає, що якъ хто не говорить по московски и не належить до царославнои церкви, то не може бути христіяниномъ.

Рускій народе протри свои очи, не пхай ся до чужого, але тримай ся свого и шануй своє. Читайте руску исторію и рускй книжки, щобысьте знали що мы за нарôдъ а не такъ якъ се дѣесь теперь, що пôде Русинъ мѣжь полякôвъ, то каже, що вôнъ полякъ, пôде мѣжь москалѣвъ, каже що вôнъ москаль, а зайде мѣжь словакôвъ то каже, що вôнъ словакъ.

Ив. Вислоцкій.

Зъ Санъ Франциско.

Признаю, що Свобода найлѣпше письмо зъ руско-американьскихъ. Але годѣ затаити, що по трактованю церковныхъ и народныхъ справъ замало занимає ся загальними та політичними справами краю, въ котрôмъ жиемо и завдячуемо хлѣбъ насущный. Свобода має занимати ся едукаціею народу.

Чи не булобъ на мѣсци давати людямъ такй вказôвки въ тутешнôй політицѣ або ще лѣпше взяти якійсь напрямъ въ такъ важнôй справѣ. Не кождый, а правдоподôбно дуже мало Русинôвъ читає газеты въ анґлійской мовѣ. Въ тутешнихъ рускихъ ґазетахъ дôстає нумеръ въ нумеръ сварнѣ про вѣри та мовы. Въ уніяхъ на всходѣ на жаль не поступили ще такъ далеко, абы занимати ся політикою. Тожь и не диво, що Русинъ выставленый на посмѣховиско, если запитаный що до переконань полѣтичныхъ того краю. Правда, що бôльша часть Русинôвъ ѣсть хлѣбъ тутъ а думками жіе въ старомъ краю. Не входжу въ пожиточнôсть такого житя, алежь богато лишило ся а що разъ бôльше лишить ся на стало въ тôмъ краю и для такихъ булобъ интересно читати о политицѣ.

Кождый хто слѣдить тутешню теперѣшню політику не може незауважати, що въ тôмъ краю власно теперь заносить ся на велику и дуже важну для робôтникôвъ змѣну а може на розвязане квестіи робôтничои а Русины яко належачй майже выключно до клясы робôтничои повиннй бы ся интересовати тимъ рухомъ и приложити такожь рукъ для своеи клясы, котрои суть членами. Въ недовгôмъ часѣ буде поставлене питане передъ руского робôтника чи вôнъ має бороти ся зъ капіталистичнымъ вызискомъ тôльки страйкомъ та бойкотомъ а при выборахъ має голосувати, вспомагати дальше своихъ гнобителѣвъ зъ републиканьскои та демократичнои партіи и запродувати ся добровôльно въ неволю, чи має ужити свою найважнѣйшу збрую, то есть голосъ выборчій (бальотъ) въ своимъ власнôмъ интересѣ, кидаючи его за чисто робôтничу партію а тая есть тôлько партія соціялістична. Страшно подумати, що робôтники въ А-

мерицѣ не мають еще анѣ одного представителя въ леґіслятурѣ. Але нема вже сумнѣву, що Американьскій робôтникъ пробуджае ся, протирае очи зô сну, и якъ той робôтникъ пробудить ся на добре, то буде горе босамъ. Тогды свѣтъ буде мавъ на що подивити ся и позоставить Нѣмеччину зô своими 3 міліонами зрѣлыхъ робôтниковъ. Паны (masters) добачили вже, що невôльникъ зачинае думати и они знають що то значить якъ невôльникъ стае думати. Найлѣпшій доказъ: пляны военнизъ ихъ стороны „Новый Militia Bill" „Employers Association" и т. д. Теперь розходить ся лише, коли великі унія (федерація) приймуть въ свôй програмъ політику, а що тое борше чи пôзнѣйше наступить то нема сумнѣву. Тутки на далекôмъ заходѣ люде енергічнѣйші и уніи приступають до федерацій звôдки достануть чартеръ соціялістичный. Старі уніи выступають зъ American Federation of Labor а приступають до American Labor Union (соціялісты), Western Union Federation також соціял. Тотй робôтничі орґанізаціи зрозумѣли, яка сила спочивае въ правѣ голосованя робôтника если той голосъ по мудрому ужитый. Надѣю ся, що и Русины въ уніяхъ на всходѣ будуть пытаний чи хочуть політику въ уніяхъ, а то но може бути тôлько соціялістична політика оперта на соціялістичнôй робôтничôй платформѣ. Отже думаю, що булобъ обовязкомъ Свободы яко орґану робôтничого, обговорювати такъ важну справу а заинтересовати читателѣвъ въ одномъ або другомъ напрямѣ або загально. Тая справа то о хлѣбъ насущный найважнѣйша рѣчь на тôмъ свѣтѣ.

Соціялісты не супротивляють ся правдивой христіяньской вѣрѣ анѣ голосителямъ тоижъ. Але то бѣда, що въ теперѣшныхъ часахъ якъ и въ кôлька вѣковъ по Христѣ такъ мало можна учути и видѣти такъ той винеслои вѣры якъ и ей голосителѣвъ.

Соціялісты супротивляють ся священикамъ гипокритамъ, котрі голосять гипокритичну вѣру, не дбають о правду, а дбають о ласку сильныхъ того свѣта, абы мошонку наповнити.

Надѣю ся, що тутешни руски священики зъ партіи народнои не дбають о ласку сильныхъ свѣта того, але на жаль мавъемъ спосôбность переконати ся, що далеко бôльша часть священиковъ въ Галичинѣ, спеціяльно зъ партіи москальофільскои, то суть гôрше якъ гипокриты, головно дбаючи лише, абы тьма невôльниковъ не добачила всходячого свѣтла правды, справедливости. Графъ Шептицкій то гôдно добрана голова тихъ христіяньскихъ просвѣтителѣвъ. Чи змажуть они на довго тую струю свѣтла свободы масъ вдержати?

Я самъ вѣрю, що Русинъ такъ якъ и другі слабі націи дочекають ся борше свободы индустріяльнои якъ народнои.

Свобода индустріяльна, економічна зможе лѣпше людей улѣпшити а сварнѣ о вѣры и язикъ, кольоръ шкôри затратять ся и будуть записаний въ исторіи яко забитки старинности. Системъ, котрый унеможливляе, щобы чоловѣкъ робивъ профітъ зъ чоловѣка, усунеть богато грѣха, если не всѣ, бо здасть ся менѣ, що цѣлый корѣнь чи зерно лиха походить зъ того що чоловѣкъ пôсля теперѣшнои системы есть змушеный здирати шкôру зъ другого а котрый мае бôльше силы чи то фізичнои чи умысловои нарвіть мае за собою „святе" право пôсля теперѣшныхъ понять справедливости.

Чимъ борше люде перестануть сварити ся о спосôбъ хваленя Бога, языки, расы, тимъ лѣпше дасть ся установити новый порядокъ, то есть нетôлько збôрнои продукціи потрѣбныхъ рѣчей до житя, але и збôрнои дистрибуціи. Той порядокъ, зможе запровадити практичне и универсальне братерство людскости. Христіяньска наука ввела вже братерство, але якъ каждый видить тôлько теоритично. Я есьмъ Русиномъ хочби задля принципу помагати слабшому, держати зô слабшимъ, але если подивлюсь на загальный бѣгъ справъ свѣта, то спостерѣгаю, що теперѣшни стремленя идуть бôльше до централізаціи такъ на поли політичнымъ якъ и економічнымъ (индустріяльнымъ). Чи великі тросты въ Америцѣ не будують хату, до котрои мае колись втягнути народъ и бути паномъ въ тôй хатѣ? Чи деспотична Росія не стягае старый свѣтъ до купы, аби той свѣтъ перекинувъ ся въ величезну републику?

Антôнъ Ти[illegible]

Надôслане.

Кôлька слôвъ до Русинôвъ збаламученыхъ о. Обушкевичомъ.

Вже вôдъ кôлька рокôвъ наша Олифантска парохія мусить обороняти ся вôдъ безнастанныхъ нападôвъ чужихъ а и своихъ ворогôвъ. Мы добре знаемо, чія се робота, мы знаемо, хто баламутить и баламутивъ нашъ народъ, мы пересвѣдчені, що уся напасть выйшла через одного чоловѣка, который завзявъ ся на Олифантску руску громаду. Мы заявляемо публично, що о. Теофанъ Обушкевичь, бувшій нашъ парохъ, учинивъ роздоръ помѣжь дѣтьми одинои Матери-Церкви и однои Матери-Руси. Не пора намъ описовати обширно цѣлу справу; — мы згадаемо лишь дѣло зъ дячкомъ Борухсмъ, вôдтакъ процесъ, котрый коштувавъ парохію поважну суму грошей, справу цминтаря, спроваджене о. Городецкого а и то безвинне бурене народу через се, що о. Обушкевичь призазить свѣдкôвъ, хрестити и т. п.

О. Обушкевичь часъ до часу еще скликуе мітинґи въ тутешнôй парохіи — до свого готелю и баламутить нашихъ братôвъ рôжными фалшивыми обѣцянками. — Мы есьмо пересвѣдчені, що якбы не о. Обушкевичь, то мѣжь нами завсѣгды булабы згода, мы вѣримо, що нашй збаламученй братя давно-бы ся покаяли, якбы не наука о. Об-а. Кромѣ того нюйорска „казета", котру о. Обушкевичь захваляе и пôдпирае, до котрои безпинно дописуе, ся „часопись", котра е ганьбою для американьскои Руси, ся брехлива „Правда" въ каждôмъ числѣ старае ся кирманити у нашôй парохіи, оклеветуючи нашихъ найлѣпшихъ людей и нашого священика о. Струтиньского.

У вôдповѣдь на всѣ брехнѣ „казеты", въ одвѣтъ на всю пôдпольну роботу, мы кличемо до всѣхъ чесныхъ але збаламученыхъ Русинôвъ оттакъ:

Братя! Теперь бачите наглядно, що васъ обдурили, що вамъ обѣцяли грушки на вербѣ. Обѣцяли вамъ церковь и праперты, абысьте провадили процесъ, а наразили васъ лише на непотрѣбну страту часу и грошей. Вы тому не виннй, бо вы люде невчені, а наше щире серце выкористали вороги. Мы вамъ не вороги, а братя и руки нашѣ простягнемй, щобы васъ повитати яко наверненыхъ, прозрѣвшихъ братôвъ. Держѣмъ ся усѣ крѣпко нашои святои вѣры, нашого грекокат. обряду, будьмо щирыми Русинами, простѣмъ собѣ взаимно усѣ обиды, а будемо одно вѣрне, Христове стадо.! Вже днесь бôгато пристало до насъ изъ тыхъ, що були збаламученй и днесь они самй вѣрнй дѣти нашоа св. церкви и парохіи. . Мы чекаемо на всѣхъ! Кождый чоловѣкъ може зблудити, согрѣшити, але теперь часъ покаяти ся! Чижь не буде вамъ втѣшно, коли перестанете ходити блудомъ, коли не будемо дивити ся одень на другого вовкомъ?! Тожъ вертайте братя, не продовжуйте ненависти и незгоды! Мы приймемо всегда наверненыхъ, блудныхъ сынôвъ! Не слухайте нюйорскои „казеты" — выжь самй знаете найлѣпше, якй тамъ брехнѣ!

Такъ н. пр. писала „Правда", що мы не дали поховати Гамерникови его дитины, але не каже чому.

Семанъ Гамерникъ хотѣвъ на силу поховати дитину на парохіяльнôмъ цминтари, до котрого не мае нѣякого права, бо не есть парохіяниномъ. До того вôнъ бувъ ще и ворогомъ парохіи, бо процесувавъ ся зъ церквою и другихъ намовлявъ до процесу на школу парохіи. Вôнъ не дозволявъ ся и не просивъ нѣкого, а самовôльно вдеръ ся на цвинтарь и казавъ копати грôбъ для своеи дитины. Тогды мы, бороняячи право власности нашои парохіи, мусѣли заарештувати его и его компанію и заштапувати беззаконный нападъ на нашй праперты. Коли адвокатъ Гамерника прибѣгъ до насъ и просивъ позволити поховати дитину, предсѣдатель Ю. Хилякъ казавъ, щобы Гамерникъ заплативъ таксу $6.00 за грôбъ и всьо буде all right!

Але Гамерникъ не хотѣвъ на се пристати хотяй его лоеръ и приятелѣ хотѣли зложити тую суму. Вôнъ хотѣвъ баламутити и вôлѣвъ держати трупа своеи дитины через тыждень, заплатити кôлькадесять дол. лоерамъ, нѣжъ заплатити церквѣ невеличку таксу за цвинтарь.

А то всьо зъ намовы о. Обушкевича, котрый дуже щедрый, але на слова, а не на дѣла. Колижь прийде до дѣлъ, то о. Об. рахуе Русинамъ бôльше нѣжъ Жидамъ (17 тысячь рахувавъ Жидамъ за свои праперты въ Олифантѣ, а 20 тысячь Русинамъ).

Зъ тои пôдмовы выходить таке, що сторонники о. Об—а выходять найгôрше. Оттакъ н. пр. Максимъ Мерена, пôдюдженный и збаламученый москвофільскою безбожностію мусѣвъ заплатити 150.00 дол. за тое, що заховувавъ ся въ церквѣ пôсля науки поганои „Правды". — Добре бѣдачиско шкробавъ ся въ голову, що такъ дорого коштуе его москвофільска компанія. А передъ тымъ золотый бувъ чоловѣкъ.

Такъ само бреше „Правда" усьо, що лише пише противъ нашои парохіи и мы вже обѣцяли 1.000.00 дол., если „Правда" або хто зъ ей сторонникôвъ вôдповѣсть намъ на заданй питаня. Але „Правда" крутить а не выкрутить нѣчого. Мы ще даемо одень спосôбъ сѣй „казетѣ": Нехай „Правда" зложить 500.00 дол. а мы зложимо $1.000.00 въ якôмъ банку и выберемо зъ однои и зъ другои стороны судъ безсторонный.

Если „Правда" докаже, що тое є правдою, що она писала противъ нашого священика и парохіи, а що мы ополосили свого часу въ „Свободѣ", то „Правда" достане своихъ пятьсотъ и нашу тысячку.

Впрочемъ „Правда" знае, що праперты вартують не одень а двадцять кôлька тысячь и може насъ змусити судомъ до заплаченя обѣцяной нагороды!

Тожъ теперь, коли Росія через войну не годна оплачувати своихъ аґентôвъ, добре „Правдѣ" заробити ладнй грошѣ.

А васъ, отче Обушкевичу просимо честно не розбивати нашои парохіи, бо тое вамъ не удасть ся.

Вы-жь збаламученй братя не слухайте нѣчиеи намовы, а здорового хлопского розуму: Покайте ся, до своеи церкви ходѣть, на церковь належитости выплатѣть, а еслисьте бѣдни просѣть ся, але вже далѣй не ходѣть блудити айрискими, словацкими та царославными дорогами.

Разомъ зъ нашимъ священикомъ держѣмъ ся та молѣмъ ся до Бога у тôй св. вѣрѣ, якои насъ навчили у старôмъ краю.

Кождісьмо грѣшни але не будьмо завзятй. Простѣмъ собѣ вся воскресенїемъ.

Церковна Рада въ Олифантъ, Па.

Русины!

Зъ вѣрою, що нашй розумнй люде насъ зъ усеи силы пôдôпруть, мы розпочали велике дѣло, основалисьмо Рускій Народный Дôмъ въ Америцѣ. Якъ вже знаете зô „Свободы", сеся нова орґанізація мае на цѣли пôднесене цѣлои американьскои Руси. Р. Н. Дôмъ хоче учинити всѣхъ Русинôвъ богатыми и просвѣчеными. Р. Н. Дôмъ заложеный на великий бизнесъ, котрый принесе великі зыски и дасть великй процентъ своимъ членамъ, а при тôмъ зъорґанізуе усѣхъ Русинôвъ въ одну крѣпку громаду, такъ, щобы на Русинахъ не заробляли чужинцѣ а щобы рускй грошѣ лишали ся въ своѣй рускôй кишени.

Если возьмемо ся до дѣла усѣ, сейчасъ и горячо поаґітуємо за нимъ, то зробимо такій користный бизнесъ, якого другого нема. Звайте при тôмъ, що Р. Н. Дôмъ зачартерованый, пôдъ контролею державы — значить ся — нѣгде не можна безпечнѣйше складати грошѣ, якъ въ сѣмъ нôвомъ товариствѣ.

Р. Н. Дôмъ принесе міліоны зарôбку, коли лише усѣ розумнѣйшй Русины приступлять охочо и щиро до дѣла! Сподѣемо ся, що каждый щирый Русинъ схоче заняти ся сею великою справою на своимъ плейсѣ. Мы знаемо много розумныхъ и чесныхъ Русинôвъ и вѣримо, що они якъ найскорше зъорґанізують у себе Мѣсцевый Р. Н. Дôмъ та призбирають якъ найбôльше членôвъ до новои орґанізаціи. Длятого подаемо тутъ готовый плянъ, якъ то учинити:

1. Треба скликати на мітинґъ розумныхъ и щирыхъ Русинôвъ, котрымъ належить пояснити, що то есть Р. Н. Дôмъ. Добре буде прочитати зô „Свободы", що тамъ за Р. Н. Дôмъ написано.

2. Представте на мітинґу, що Р. Н. Дôмъ се компанія бизнесова, що наша орґанізація не хоче анѣ одного цента дарунку, але запрошуе людей до спôлки въ користнôмъ и чеснôмъ зарôбку.

3. Не забудьте пояснити, що Р. Н. Дôмъ есть найбезпечнѣйшою орґанізацією, що нѣгде грошѣ не є користнѣйше помѣщені нѣжъ у нашôмъ товариствѣ, и що грошѣ, зложенй въ шерахъ Р. Н. Дому суть бôльше певнй, нѣжъ у якôмъ банку.

4. Поясніть, що є два роды шерôвъ:

Шеры А. по $25.00, вôдъ котрыхъ є такій процентъ, якій заробимо, и

Шеры В. по $10.00, вôдъ котрыхъ є 3 процентъ.

Хто купуе шеры А, той мае право голосувати и мае всѣ права члена. Хто купуе шеры В, той мае право до 3 процентъ и по 3 рокахъ, на жадане, Р. Н. Дôмъ мусить звернути ему усѣ грошѣ.

5. Заохотѣть горячо, щобы люди вписували ся до Р. Н. Дому и най каждый пôдпише ся, кôлько и якй шеры хоче взяти.

6. Выберѣть урядъ Мѣсцевого Р. Н. Дому т. е. предсѣдателя, секретаря и касієра. Касієръ мусить зложити бондъ на $500.00 (пятьсотъ доларôвъ) и той бондъ треба вôдослати сейчасъ на адресу:

Rev. N. Strutynsky, Box 375, Olyphant, Pa.

Если то всьо буде готово, тогды пришлемо Вамъ книжку ресітову и будете могли збирати грошѣ.

Есякй зôбранй грошѣ мусять бути вôдосланй до 3 днѣвъ чекомъ або мони-ордеромъ на имя John Glowa, Excelsior, Pa., а посылати тй чеки и мони-ордеры потреба до Rev. N. Strutynsky, Box 373, Olyphant, Pa.

Р. Н. Дôмъ до теперь безъ жаднои аґітаціи зôбравъ высше 5 тысячь доларôвъ! Але то еще дуже мало на такій великій бизнесъ. Є брацтва, котрй вже купили шерôвъ за 300.00 дол. до 500.00 дол., є люде, що самй закупили шерôвъ за кôлькасотъ дол. Але мы хочемо, щобы кожде брацтво, щобы цѣла американьска Русь з'єднала ся до тои славнои роботы. Мы хочемо, абы каждый и кождый приступивъ до насъ, бо чимъ бôльше насъ буде, тимъ нашъ бизнесъ буде лѣпше ити! Тому щиро Васъ просимо: аґітуйте горячо за Р. Н. Домомъ та зберѣть якъ найбôльше членôвъ.

Поздоровляючи щиро усѣхъ Русинôвъ кличемо громко: Щасть Боже!

За Дирекцію Руского Народу Дому въ Америцѣ:

Николай Пôдгорецкій, предсѣдатель;

Иванъ Ґлова, касієръ;

Николай Струтиньскій, секретарь.

„SVOBODA"
(LIBERTY)
The Ruthenian (Little Russian) Weekly
published every Thursday
at 209-211 Linden Str., Scranton, Pa.
JNO. J. ARDAN,
Publisher and Editor.
Terms: Two dollars a year
Established 1893
UNION LABEL
Advertising rates furnished on application.

Entered as second-class matter July 16, 1903 at the post office at Scranton, Pa. under the Act of Congress of March 3, 1879

„Свобода"

часопись для руского народа въ Америцѣ и орґанъ „Р. Н. Союза", выходить що тыждня въ Четверъ и коштує:

Въ Америцѣ на рôкъ $2.00
До старого краю на рôкъ $2.00
Въ Америцѣ на пôвъ року $1.00
До старого краю на пôвъ року...$1.00

Оплачувати ґазету треба всегда зъ горы (напередъ).

Грошѣ треба посылати въ реджістрованôмъ листѣ, або черезъ експресовый, або почтовый money order (мони ордеръ). Money order, то є карточку, котру дôстанете вôдъ почтара або аґента на експресовôмъ офисѣ, пôшлѣть намъ, бо безъ того мы не годни грошей дôстати.

Адресъ:
„SVOBODA"
Box 353,
SCRANTON, PA

Новый телефонъ Нумеръ 787

Безъименныхъ дописей не принимаємо.

Хто хоче, щобы те, що напише, было друковане въ „Свободѣ" въ Четверь, мусить прислати рукопись до Скрентонъ найдальше въ Пятницю вечеръ.

Хто хоче, щобы єго адресъ змѣнити мусить подати намъ, кромѣ нового, такожь свôй старый адресъ.

Уваги.

Москвофільскимъ священикамъ не служить американьскій воздухъ. Въ протягу послѣдного року прибуло ажь трехъ москвофільскихъ священиковъ зъ Галичины до Америки, але всѣ они вернули вже назадъ до богоспасаемои Галичины. Маємо на думцѣ оо. Бѣрецкого, Гумецкого и Городецкого. Всѣ они приѣхали тутъ зъ великими надѣями та скривленими понятіями. Надѣялись заробити купу доляровъ а на людей, на своихъ парохіянъ дивились по староkраєвому, якъ на темныхъ, дурныхъ хлопôвъ, котрѣ мають лишь слухати и потакувати. Але завелись и въ однôмъ и другôмъ. Доляровъ не зробили, бо тѣ не валяють ся тутъ по дорозѣ, а американьскій Русинъ, се не той покôрный Иванъ зъ Галичины, котрый все зробить, що „еґомость" скаже, навить за пачку дугану буде цѣлый день косити, — але се чоловѣкъ, котрый розумѣє свои права и ихъ перестерѣгає. — Побачивши свою помилку всѣ три москвофільскѣ священики вымуфовали назадъ до старого краю.

Мабуть цѣкавою буде для нашихъ читателѣвъ отся телеграма зъ Риму, надрукована въ анґлійскихъ часописяхъ: „Дня 16-го Апрѣля о. В. Крушка, парохъ польского костела св. Вацлава въ Рипонъ, Висконсинъ и делеґатъ польского католицкого конґресу въ Америцѣ, бувъ на приватнôй авдієнціи у Папы. Папа запевнивъ о. Крушку, що вскорѣ буде выдане прихильне рѣшене для польского народа и священиковъ въ Сполученыхъ Державахъ, та що поляки достануть невдовзѣ свого епископа а бодай вікарія ґенерального."

Значить, поляки хотяй того самого обряду, що другі римо-католики будуть мати свого епископа. Чомужь бы Русины греко-католики не мали дôстати епископа для себе? Тажь у нихъ не лишь мова вôдмѣнна вôдъ другихъ католиковъ, але и обрядъ.

Русины греко-католики повинні також мати своихъ епископôвъ въ Сполученыхъ Державахъ — сего вымагає справедливôсть.

Конвенція Союза за плечима. Конвенція, се дуже важна хвиля для нашои орґанізаціи. Она вôдбуває ся лишь разъ що два роки. Тому кождый, кому лежить на серци добро и розвôй Союза, повиненъ теперь подумати надъ тимъ, чи нема дещо такого въ Союзѣ, що требабъ поправити, змѣнити на лѣпше, а если хто знає що такого, повиненъ тое оголосити на мітинґу свого вôддѣлу або подати до публичнои вѣдомости черезъ „Свободу".

Американьскі Русины зачали послѣдними часами живѣйше рухатись. Вѣча, Народный Фондъ, Бурса, Народный Дôмъ, выдавництво мѣсячныхъ книжочокъ „Слово", (перша книжочка „Про нутро землѣ" вже вышла), все те свѣдчить, що народъ нашъ не спить. Теперь ходить лишь о те, щобы у тихъ всѣхъ рѣчахъ брали участь всѣ народъ, щобы кождый Русинъ приложивъ свою хочьбы и найменчу цеголку до народного дѣла, а тогды за пару роковъ зможемо похвалитись такимъ поступомъ, якого не зробили жадні другі еміґранты въ Америцѣ.

Зачуваємо, що о. А. Годобай апост. візитаторъ вôдѣхавъ до Риму, щобы здати справоздане зъ свои дѣяльности въ Сполученыхъ Державахъ. Говорять також, що можливо есть, що о. Годобай зôстане именованый епископомъ. Єслибъ такъ справдѣ сталось, то „послѣдняя" булибъ „горшая первыхъ", бо судячи пôсли загального настрою тутешныхъ греко-католицкихъ Русиновъ, они не признали бы о. Годобая своимъ епископомъ, и розумѣє ся, всѣлякимъ баламутамъ, процесамъ и т. п. не булобъ кôнця.

Американьскі Русины задумують выдавати анґлійскій мѣсячникъ въ родѣ „Die Ruthenische Revue" лишень въ менчôмъ объемѣ. Не треба мабуть и казати, що такій мѣсячникъ принѣсъ бы немалу корысть рускôй справѣ взагалѣ, а американьскихъ Русиновъ значно поднѣсъ бы въ очахъ горожанъ тутешнои републики.

Всеславяньскій и журналістичный зъѣздъ.

Зъ нагоды сегорôчнои всесвѣтнои выставы въ Ст. Луисъ, Мо. завязавъ ся въ згаданôмъ мѣстѣ комітетъ зъ цѣлею скликаня першого всеславяньского и журналістичного зъѣзду.

Зазывъ на сей зъѣздъ розосланый редакціямъ славяньскихъ часописей, звучить въ рускôмъ перекладѣ якъ слѣдує:

„Въ мѣсяцю Септембру, дня 20, 21, 22 а въ разѣ потребы и 23 вôдбуде ся въ Ст. Луисъ перший всеславяньскій и журналістичный зъѣздъ въ Америцѣ. На сей зъѣздъ взиває скликуючій комітетъ всѣхъ Славянъ живучихъ въ Америцѣ и всѣхъ славяньскихъ гостей, котрѣ завитають зъ Европы на всесвѣтну выставу до Ст. Луисъ.

Повтаряємо еще разъ, що запрошуємо ласкаво всѣхъ братôвъ Славяновъ, безъ рôжницѣ ихъ пересвѣдченъ релиґійныхъ або политичныхъ.

Запрошуємо всѣхъ Чехославянъ, Словаковъ, Поляковъ, Москалѣвъ, — Литвиновъ, а если суть тутъ, то и Лужицкихъ Сербôвъ, Словинцѣвъ, Хорватôвъ, Сербôвъ и Болгарôвъ — запрошуємо всѣхъ членôвъ сеи великои славяньскои родины, щобы прийшли до мѣста свѣтовои выставы, щобы ся взаимно познали, злучили разомъ и черезъ сю злуку въ новôй земли змôцнили ся та спомагали свою стару вôтчину.

Запрошуємо всѣхъ вызначныхъ и интеліґентныхъ Славяновъ, котрѣ суть чинні въ публичнôмъ житю. Отже взываємо всѣхъ славяньскихъ правниковъ, лѣкарѣвъ, професорôвъ, цѣле славяньске духовеньство, чи то католицке, чи православне, чи протестантске, учителѣвъ, вызначныхъ промысловцѣвъ, фармерôвъ, купцѣвъ, заступниковъ славяньскихъ робôтниковъ, а передовсѣмъ всѣхъ редакторôвъ, властителѣвъ и выдавцѣвъ славяньскихъ часописей.

Запрошуємо всѣ славяньскі орґанизованѣ мужескі, жѣночі товариства, та братства — народнѣ, релиґійнѣ, сокольскі, спѣвацкі або товарискі и просимо ихъ, абы бодай зъ головного уряду вызвали по одному своихъ делеґатôвъ. Словомъ, запрошуємо всѣхъ славяньскихъ мужѣвъ и жены, котрыхъ одушевляє справа всеславяньства въ Америцѣ, щобы прибули на перший всеславяньскій зъѣздъ и пôсля своихъ силъ причинили ся до успѣху зъѣзду.

Просимо ласкаво вызначныхъ мужѣвъ и жены, котрымъ бы зъ волѣ народу або товариства дане було право заступати ихъ справы якъ референты, щобы свои референты прислали скликуючому комітетови передъ зъѣздомъ. Кромѣ сего просимо, щобы кожда славяньска народность черезъ своихъ вызначныхъ патріотôвъ выпрацювала свои меморанда, се есть списала свои змаганя и свои працѣ въ користь того славяньского племени тутъ и за моремъ.

Въ нынѣшнôмъ часѣ мусимо пригадати, що зарôвно горячо любимо якъ братôвъ Москалѣвъ такъ и нещасныхъ сыновъ нещасливои Польщѣ. Що тѣ славяньскі племена ворогують противъ себе, се намъ нѣчого не вадить. Мы ихъ зарôвно любимо. И нашимъ старанемъ буде зближити ихъ до себе. Московскій народъ — не є російскимъ урядомъ! Причиною терпѣня польского народа є деспотичнѣ забаганки рôжныхъ володарѣвъ, за нихъ не можна мстити ся на добрôмъ московскôмъ людѣ. Хочемо перевести въ практицѣ се золоте гасло: „Справедливôсть для кождого, свобода для всѣхъ".

Нехай живе щасливша будучность Славянъ!

Листы адресуйте:

Гинекъ Досталь, предсѣдатель скликуючого комітету, 1210 Emmett St., St. Louis, Mo.

Скликуючій комітетъ просить ласкаво славяньскі часописи, щобы перепечатали се запрошене."

Ось таке се запрошене на всеславяньскій зъѣздъ.

Якъ бачимо, комітетъ (кромѣ головы, не знаємо, хто входить въ єго члены) зачеркнувъ собѣ дуже широкій круґъ до дѣланя, такъ широкій, що треба бы передъ зъѣздомъ великого заинтересованя ся и щирои та невсипучои працѣ всѣхъ Славянъ, щобы єго выповнити... Але лишѣмъ се покищо на боцѣ.

Сама гадка скликаня всеславяньского зъѣзду въ Америцѣ для зближеня ся тутешныхъ Славянъ и взаимнои працѣ — дуже гарна, ходить лише о те, щобы зъѣздъ сей справдѣ не робивъ роздѣлу мѣжъ Славянами рôжныхъ политичныхъ та релиґійныхъ переконанъ и щобы наслѣдкомъ єго було щось больше реального, та практичного якъ взаимні славословія, або спôльні гостины.

Говорячи по щирости, мы не дуже вѣримо въ практичні результаты того всеславяньского зъѣзду. Історія показує, що идею всеславяньства часъ вôдъ часу высували деякі Славяне для своихъ власныхъ цѣлей... Такъ робили и роблять Москалѣ, Поляки, Чехи та другі. Деякі Славяне, особливо слабші, вѣрили гарнымъ словамъ и одушевляли ся сею идеєю, але на жаль, на те тôлько, щобы переконатись, що конець кôнцемъ, се ходило о ихъ власну шкôру, тамъ другихъ братôвъ Славянъ зовсѣмъ не було, мовь пôдъ землю запались, а неразъ той самъ братъ Славянинъ, що найбôльше горлавъ про славяньску любовь се самъ зъ другого брата Славянина шкôру деръ и то лѣпше вôдъ чужихъ... Сего сумного досвѣду дожили особливо Русины а и теперь еще єго переживають, божь звѣстна рѣчь, що не хто другій, але самѣжь таки братя Славяне: Москалѣ и Поляки не дають Русинамъ розвиватись, та заперечують имъ не лишь людями, але навить Богомъ установлені права.

Але лишѣмъ покищо е не на боцѣ, бо хтось мôгъ бы сказати, що въ Европѣ инші вôдносины а тутъ инші, або що мы розбиваємо славяньску єдность...

Фактомъ есть, що скликуесь всеславяньскій зъѣздъ и фактомъ есть, що Русины суть Славяне. Заходить однакъ питане, чи Русины якъ нація мають взяти участь въ тôмъ зъѣздѣ?

Питане може и дивне на позôръ, але на жаль, оправдане. Аджежь въ цѣлôмъ запрошеню, въ котрôмъ вычисляесь всякі славяньскі народы навить такі маленькі, якъ Лужицкі Сербы, запрошуесь навить Литвиновъ, котрі кромѣ одного періода своеи исторіи нѣчого спôльного зъ Славянами не мають, и не суть Славянами — не згадуесь анѣ однымъ однѣсенькимъ словомъ за Русиновъ, за другій зъ ряду (що до численьности) славяньскій народъ!!

Чи се зъ роемысломъ зроблено, чи задля якои другои причины — не знаємъ, але фактъ фактомъ остає, що Русины на всеславяньскій зъѣздъ въ Ст. Луисъ, Мо. не запрошені. Єсли се помылка або бракъ знаня зô стороны скликуючого комітету, то и одно и друге дуже тяжко оправдати, божь звѣстна рѣчь, що Русины не нынѣ на свѣтъ родились. Про нихъ повиненъ знати не лише кождый интеліґентный Славянинъ, але кождый интеліґентный чоловѣкъ взагалѣ. Аджежь Русины мають свою больше якъ тысячлѣтну исторію, свою культуру. Мають свое письменьство, зъ котрого многі рѣчи переложені на всѣ славяньскі мовы, про нихъ говорить ся въ европейскихъ парляментахъ, въ европейскôй пресѣ.

Чому приписати поминене насъ въ запрошеню — се для насъ велика и глубока тайна...

Не будемо тутъ осуджувати або оправдувати скликуючого комітету, але беручи факты якъ они є, протестуємо отсимъ противъ такого поминеня руско-украиньского народа въ запрошеню на всеславяньскій зъѣздъ и заявляємо именемъ всѣхъ щирыхъ Русиновъ-Украинцѣвъ, що згаданого запрошеня доси не возьмемо пôдъ розвагу, доки скликуючій комітетъ не выпечатає и не розôшле всѣмъ славяньскимъ редакціямъ и вызначнымъ людямъ нового запрошеня, въ котрôмъ побôчь имени другихъ Славяновъ булобъ поставлене також имя нашого руско-украиньского народа.

Информація для еміґрантôвъ.

Мы такъ часто звыкли чути голосы неприязні напливови новыхъ, особливо славяньскихъ, еміґрантôвъ до Америки въ тутешнôй пресѣ и законодатныхъ тѣлахъ, що годѣ не згадати прихильный голосъ въ сѣй справѣ сенатора Дилинґгома зъ Вермонтъ. Сенаторъ сей є головою комісіи іміґраційнои и по докладнôмъ розслѣдженю фактôвъ поставивъ такі внесеня.

Щобы на островѣ Елисъ (въ Каселґардѣ) було отворене бюро коштомъ тутешного уряду, въ котрôмъ кождый чоловѣкъ приходячій до сего краю мôгъ бы якъ найдокладнѣйше довѣдатись про се, яка земля є ще вôльна въ котрôмъ стейтѣ, якій тамъ клімать, яка цѣна землѣ, котра є на продажь, що на нѣй родить ся, куды тамъ ѣхати и що коштує дорога. Кромѣ сего бюро давало бы інформаціи іміґрантамъ про се якъ до иде робота, яка де платня, скôлько жите коштує. Словомъ, бюро давало бы іміґрантови всѣ потрѣбні информаціи до розпочатя житя на новôй земли. Кождый стейтъ мавъ бы право удержувати на свôй коштъ аґента въ тôмъ бюрѣ для зносинъ зъ іміґрантами.

Якъ бачимо, сі внесеня дуже вôдмѣнні вôдъ тихъ, про які такъ часто приходить ся намъ читати. Противні они такожь тому строгому офіціяльному трактованю іміґрантôвъ, яке теперь має мѣсце на островѣ Елисъ.

Днесь кождого тыждня вôдсилають много іміґрантôвъ зъ острова Елисъ назадъ до Европы, лишь для того, що тѣ не мають докладныхъ адресôвъ своихъ знакомыхъ або не знають куды повернутись. А мѣжь тымъ Америка потрѣбує що много, дуже много людей. Въ тутешныхъ полудневыхъ державахъ починаєсь живѣйшій промысловый рухъ, потреба робôтниковъ до фабрикъ, млынôвъ и т. п. тай на фармахъ могуть много найти заняте. Кромѣ сего великі обшары землѣ лежать ще облогомъ и чекають на працьовиту руку іміґранта.

Єслибъ сі внесеня стали закономъ и еслибъ кромѣ сего Сполучені Державы схотѣли давати іміґрантамъ на початокъ невелику безпроцентову позичку, то нема сумнѣву, що широкі американьскі преріи дуже скоро покрылисьбы сотками тысячь фармъ, пôднеслибы вартôсть землѣ взагалѣ а для іміґрантôвъ зробилибы справдѣ добре дѣло.

— Въ Ellworth, Pa. за старанемъ Петра Ґалайди засновано новый вôддѣлъ М. Р. Н. С. и выбрано слѣдуючій урядъ:

Мих. Пѣньчакъ, пред., Петро Ґалайда, секр., Box 102, Scenery Hill, Pa., С. Хорощакъ касієръ, П. Радо заст. касієра, Г. Хованецъ, заст. секретаря, І. Пирогъ заст. предсѣдателя.

Въ справѣ руского университету.

Въ Празѣ вôдбули ся дня 22. м. м. довѣрочнî нарады въ справѣ основаня руского университету, на якій прибули также проф. др. Горбачевскій и проф. др. Пулюй. При обговорюваню сеи справы межь иньшими речниками забравъ слово проф. др. Пулюй и доказавъ, що закиды, буцѣмъ то межь Русинами недостае научовых силъ для руских катедръ — зовсѣмъ неоправданî. Русины — говоривъ далѣ бесѣдникъ — мають вже теперь такî научовî силы для катедръ, якî, коли не є лѣпшî, то вже певно не гôршî, якъ були польскî пôдчасъ заснованя университетôвъ въ Краковѣ або й у Львовѣ. Коли не достае Русинамъ силъ на кôлька катедръ, то се ще не причина, щобы вôдкладати основане руского университета ad calendas graecas. Позичили-жь вôдъ насъ, Русинôвъ, научовых силъ и Поляки до Кракова и Чехи до Праги, и Болгары до Софiи и Москалѣ для россiйскихъ университетôвъ.

Вôдтакъ высловивъ ся проф. дръ Пулюй за тымъ, абы рускî послы зажадали вôдъ рады державной бодай 20 стипендiй по 2000 коронъ рôчно на одного кандидата.

По скôнченôй розмовѣ принято въ сѣй справѣ слѣдуючу резолюцiю:

„Русины зъ Праги взывають пословъ руского клюбу, щобъ они, якъ тôлько розпôчне ся въ парляментѣ сесiя по Великодныхъ святахъ, ще разъ пôднели справу основаня руского университету у Львовѣ и, вказуючи на тяжкî кривды, якî систематично, та безъ мѣры и впину роблять ся рускому народови въ Австрiи, заложили енергiчный протестъ проти тыхъ кривдъ и проти подвôйной мѣры, якою мѣряють ся у Вѣдни культурнî потребы руского и польского народу въ Галичинѣ и на Буковинѣ та жадали, щобъ рада державна ухвалила кредиты, потрѣбнî на основане цѣлого руского университету у Львовѣ а крôмъ того вôзвала правительство зробити кроки потрѣбнî до основаня руского университету.“

Дня 30. Апрѣля 1904 р. вôдбудесь въ Yonkers, N. Y. въ сали Turn Hall на улици Elm дуже красне **представлене театральне**, котре уряджуе церковь св. Михаила на свôй доходъ.

Аматоры зъ „Кружка театральнаго“ будуть грати осьтѣ три штуки:

1. Въ гôрничôй дубровѣ,
2. Выворожила,
3. Тато на заручинахъ.

Передъ представленемъ почавши вôдъ 2. годины по полудни и по представленю буде баль.

Поединчій тікетъ коштуе (перворядный) 50 цнт. и 35 цнт. (другорядне мѣсце).

Комiтетъ Церковный.

Що чувати въ свѣтѣ.

НАДѢЕ соцiялистôвъ, що загалъ американьскихъ робôтниковъ перейде за кôлька-найцять лѣтъ до ихъ табору, здѣйсняють ся поступенно. Доказомъ сего є великі мѣста, де соцiялизмъ росте незвычайно скоро и обнимае чимразъ бôльшî круги робôтниковъ. Навѣть въ найдальшихъ закутинахъ Сп. Державъ, въ мѣстахъ, котрî вѣрно держали ся капiталистичныхъ партiй, слѣдный величезный зрôстъ соцiялизму. За примѣръ най послужить мѣсто Мiлвоке, Віск. Сими днями вôдбули ся тамъ выборы мѣских урядниковъ зъ такимъ выслѣдкомъ: кандидатъ демократичной партiи на посадника (мейора) мѣста одержавъ 23 тысячѣ 515 голосôвъ, републиканьскій 17 тысячь 603, а соцiялистъ, Викторъ Л. Вергеръ, 15 тысячь 333 голосôвъ.

Теперь выбрано ще демократичного кандидата, та мабуть не на довго. За кôлька лѣтъ буде вôнъ приневоленый зробити мѣсце соцiялистичному кандидатови, котрый одержавъ два разы больше голосôвъ чимъ при попередныхъ выборахъ. Капiталистичнî голосы постôйно малѣють. — Соцiялисты выбрали теперь 9. олдерменôвъ и 4 супервайзорôвъ.

Така сама перемѣна дѣе ся й по другихъ мѣстахъ Сп. Державъ. Капiталисты держать ся еще на становищи верховодôвъ, але стрѣчають ся зъ чимразъ бôльшими трудностями и чимразъ поважнѣйшими перепонами. Нова идея загрозила ихъ панованю.

МИНУЛОГО тыждня вôдбула ся въ НЮ-Йорку републиканьска станова конвенцiя яка мала на метѣ поставити кандидата на президента Сп. Державъ при сегорôчныхъ выборахъ. По короткôй нарадѣ рѣшено попирати президента Рузвелта. За его кандидатурою промовляли всѣ бесѣдники, межь котрыми були найвызначнѣйшî полiтики.

Замѣтно також, що всѣ мiлiонеры є за Рузвелтомъ. Деякі зъ нихъ, якъ пр. сенаторъ Дiпю, уврали служачѣвъ, що се найлѣпшій президентъ и що пôдъ его правлѣнемъ жило ся намъ мовь у Бога за дверми. Не знати лише, кого розумѣти пôдъ тымъ словомъ „намъ“. Имовѣрно мiлiонерôвъ, бо народови въ нѣчимъ не полѣпшило ся. Навпаки тросты и троетовичѣ не дають вже ему дихати.

Делегатамъ до нацiональной конвенцiи поручено голосувати за през. Рузвелтомъ.

ЗЪ ДОБРЕ поинформованыхъ круговъ въ Парижи доносять до американьскихъ дневникôвъ, що Росiя, Англiя и Францiя заключили зъ собою союзъ, якій мае на метѣ спôльну оборону интересôвъ и запевнене економичной переваги надъ тридержавнымъ союзомъ Австрiи, Нѣмеччины та Италiи. О скôлько правды въ тôмъ донесеню, поки що годѣ знати, та се певне, що можливôсть такого союза не є выключена. Три найсильнѣйшî державы въ Европѣ можуть легко подати собѣ руки, щобы успѣшнѣйше боронити ся и добути бôльшій вплывъ въ свѣтѣ. — Суперництво не всегда оплачуе ся, а згода домы будуе.

Вôйна на далекôмъ Сходѣ.

Росiя понесла минулого тыждня на мори величезнî, майже не поветованî втраты. Дня 14 с. м. коли вже наша часопись була надрукована, надоспѣли телеграмы, що россiйскій панцирникъ „Петропавловскъ“, флаговый корабель адмiрала Макарова, наѣхавъ коло Портъ Артуръ на пôдводну мiну и вылетѣвъ у воздухъ. На корабли бувъ тодѣ адмiралъ Макаровъ, контрадмiралъ Молясъ, великій князь Кирило, генеральный штабъ Макарова и около 800 людей корабельнои осады. Всѣ они погибли зъ вынимкою великого князя Кирила, кôлькохъ офiцирôвъ и кôлькадесятьохъ моряковъ. Згинувъ також комендантъ россiйскои флоты на далекôмъ Сходѣ, адмiралъ Стефанъ Осифовичъ Макаровъ, надѣя Росiи, оденъ зъ єи найспособнѣйшихъ вождôвъ на мори. Експльозiя мала его розôрвати на дрôбнî куснѣ. Великій князь Кирило (россiйскій престолонаслѣдникъ) бувъ тяжко покалѣченый, але вышловъ зъ житемъ. Загаломъ погибло на „Петропавловску“ 28 офiцирôвъ, межь котрыми бувъ адмiралъ Макаровъ, 14 членôвъ его штабу, капiтанъ Василевъ, контрадмiралъ Молясъ, шефъ штабу и поручникъ фонъ Кобе, адъютантъ великого князя и 750 моряковъ. Якъ бачимо, страшна втрата!

Коли урядовî вѣсти про сю катастрофу надоспѣли до Петербурга, цѣлый край покривъ ся жалобою. Позамикано склепы, коршмы и готелѣ, перервано всѣ балѣ и забавы, а царь велѣвъ по всѣй Росiи вôдправляти заупокôйнî богослуженя. На однôмъ зъ такихъ богослужень въ Петербурзѣ була вся царска родина, вдова по нещаснôмъ адмiралѣ Макаровѣ и около 20 тысячь народа. Великій князь Володимиръ, батько раненого князя Кирила, лежавъ хрестомъ и плакавъ пôдчасъ богослуженя.

Сейчасъ по затопленю „Петропавловска“ появила ся на мори японьска флота и почала стрѣляти до россiйскихъ кораблѣвъ. Була она пôдъ приказами адмiрала Того и складала ся зъ 30 военныхъ кораблѣвъ. Въ борбѣ, яка опôсля постала межь обома флотами бувъ потопленый россiйскій проти торпедникъ „Страшный“ при чôмъ погибло 65 людей его осады. Кромѣ того мали бути ушкодженî панцирнî кораблѣ „Побѣда“ и „Севастополь“ та кружлякъ „Боянъ“.

Такимъ робомъ втратила бы доси Росiя 16 военныхъ кораблѣвъ. Деякі зъ нихъ дадуть ся ще вправдѣ направити та 8, межь котрыми є 2 перворяднî панцирники, пропали разъ на всегда.

Кореспондентъ лондоньского дневника „Таймс“ доносить зъ Портъ Артура деякі цѣкавî подробицѣ про затоплене панцирника „Петропавловскъ“ и трагiчну смерть Макарова. Пише вôнъ такъ: Затоплене панцирника не було случайне. Знищили его Японцѣ при помочи пôдводнои мiны, або, що є бôльше имовѣрнымъ, торпедою, котру выпустило пôдводне судно. Японiя мае кôлька пôдводныхъ суденъ збудованыхъ въ Англiи и Америцѣ. Неможливо, щобы адмiральскій корабель, котрый мае добру мапу и знае льокацiю мiнъ, мôгъ наѣхати на свою власну мiну. Рѣшучо нѣ; его высадили Японцѣ. — Саме тодѣ бувъ адмiралъ Макаровъ въ своѣй каютѣ при снѣданю. Великій князь Кирило, его адъютантъ фонъ Кобе и капiтанъ Яковлевъ находили ся на помостѣ корабля, коло вежѣ кермачина. Всѣ они були выкиненî силою експльозiи на 20 метрôвъ въ гору. Коли впали назадъ на корабель, капiтанъ Яковлевъ забивъ ся на мѣсци, а вел. князь Кирило вдаривъ ся сильно головою объ зелѣзне поруче. Памяти не стративъ одначе и якъ корабель ставъ перевертатись, скочивъ у воду. На помôчь потопаючимъ надоспѣли россiйскî торпедники та кôлька човнôвъ, спущеныхъ швидко зъ иншихъ кораблѣвъ, котрî плыли недалеко и выратували около 50 людей. Прочî погибли. Великій князь Кирило и его адъютантъ плывали 20 минутъ у водѣ, заки ихъ вратовано. На корабли мавъ находити ся славный россiйскій малярь Верещагинъ, яко гôсть адм. Макарова, и також погибъ въ морскôй глубинѣ. Нѣхто зъ осады, що находила ся пôдъ покладомъ корабля, не вышловъ зъ житемъ, а машиністы, о скôлько можь було судити по уходячôй парѣ зъ котлôвъ, зварили ся живцемъ.

Дня 15. с. м. надôславъ мѣстокороль Алексѣевъ рапортъ до царя про новый нападъ на Портъ Артуръ и бомбардоване его, котре розпочало ся 18, о годинѣ 9 мiн. 15 и тревало черезъ три години. Ворожа флота подѣлена на двѣ дивiзiи, бомбардувала мѣсто вôдъ стороны Ляо Тiшанъ и выкинула 185 12-фунтовыхъ стрѣлôвъ. „Крѣпостнî батерiи и россiйскî кораблѣ вôдповѣдали имъ зъ порту. Навѣть ушкодженый панцирникъ „Побѣда“ вôдповѣдавъ. Россiйскî втраты були малî; похибло 5 жовнѣрôвъ и 7 Хинцѣвъ, котрî працювали на валахъ. Россiйскій корабель не понеслъ нѣякои шкоды.

Адмiралъ Того хотѣвъ имовѣрно покористатись загальнымъ замѣшанемъ въ Портъ Артурѣ и здобути его або ще бôльше ушкодити россiйску флоту. Єи роля скôнчена вже одначе; она и безъ того не выйде мабуть зъ Портъ Артура, бо немае силы рôвняти ся зъ ворогомъ. Такъ обезсилена и знищена може лише ждати пôдмоги вôдъ балтiйскои флоты. Сама вже не здѣлае нѣчого.

Телеграмы до лондоньскихъ дневникôвъ звѣщають, що дня 15. с. м. японьска флота зновь бомбардувала Портъ Артуръ. Выслѣдокъ незвѣстный. Бомбардацiя мала продолжати ся вôдъ 6. години рано до 1. по полудни.

Телеграмы.

Петербургъ, 13. цвѣтня. Контрадмiралъ Роставеньскій одержавъ вôдъ царя приказъ, абы державъ на поготôвлю балтiйску флоту, котра мае вôдплысти до Портъ Артура. Єго флота складае ся зъ 15 панцирниковъ и кружляковъ та кôлькаканайцять меншихъ кораблѣвъ.

Чiфу, 14. цвѣтня. Ту говорять, що найбôльше лиха заподѣяла россiйскôй флотѣ коло Портъ Артуръ японьска торпедова флотиля ч. 3. Єи комендантови, рiр-адмiралови Девi, надôславъ мiкадо сердечну подяку.

Петербургъ, 17. цвѣтня. Комендантомъ россiйскои флоты на Сходѣ и наслѣдникомъ погибшого адм. Макарова, именувавъ царь адмiрала Скридло. Новый комендантъ удавъ ся до Петербуга, звôдки выѣде до Портъ Артура. Бувъ вôнъ доси комендантомъ чорноморскои флоты.

Лондонъ, 15 цвѣтня. Часопись „Стандардъ“ доносить, що Росiяне розбили 12-тысячну армiю Японцѣвъ, котра причалила до западного побережа лиману Ялу. Японцѣ мали мати величезнî втраты въ людяхъ, але урядовыхъ потвердженъ сеи вѣсти нема.

Парижъ, 16. цвѣт. Французскі знатоки твердять зъ цѣлою рѣшучостю, що Японцѣ мають пôдводнî судна, котрыми затопили россiйскій панцирникъ „Петропавловскъ“ и ушкодили „Царевича“, „Ретвизана“ та „Побѣду“. Впрочѣмъ не для нѣкого тайною, що въ Сп. Державахъ збудоване для нихъ кôлька такихъ суденъ.

Портъ Артуръ, 17. цвѣт. Великій князь Кирило лежить въ тутешнôмъ шпитали. Вчера и позавчера грозила его житю поважна небезпека. Нынѣ ему лекше.

Токiо, 17 цвѣтня. Ту заперечують урядово, будьтобы японьска флота мала пôдводнî судна, але нѣхто не вѣрить сему.

Портъ Артуръ, 18 цвѣт. Дня 12 с. м. наѣхавъ японьскій кружлякъ на пôдводну мiну коло Порту Дальный и вылетѣвъ у воздухъ. Пôдчасъ бомбардацiи зъ дня 14 и 15 с. м. були ушкодженî два японьскî панцирники. Оденъ ихъ торпедникъ потонувъ, подѣравленый россiйскими кулями.

Тiенъ-Тсiнъ, 19 цвѣтня. Въ японьскôмъ войску вмирае 12 процентъ вояковъ на якусь загадочну недугу. Всѣ шпитали въ Кореи переповненî недужими.

Ню-Чвангъ, 20 цвѣтня. Россiйскій панцирникъ „Севастополь“ не є ушкодженый. Адмiралъ Алексѣевъ вывѣсивъ на ньому свôй прапоръ.

Гарбiнъ, 20 цвѣтня. Генералъ Мищенко вôдперъ атакъ Японцѣвъ, котрî коло Кiнь-Човъ хотѣли высадити свѣжій транспортъ вôйскъ.

Злодѣѣ.

Злодѣемъ называемо того, хто присвоюе собѣ чужу рѣчь. Звычайно злодѣѣ крадуть въ ночи, або взагалѣ тогды, коли другî люде не могуть бачити ихъ гидкого дѣла. Але американьскî москвофилы дôйшли вже до такои пôдлости, що крадуть въ бѣлый день, въ живî очи, та ще крадене добро переправляють на свое копыто, выставляють передъ свѣтомъ якъ бы свое власне. Маємо на думцѣ злодѣйство, якого допускае ся нюйорска казета. Друкуе „Лиса Микиту“ котрого написавъ славный украиньскій писатель Дръ Иванъ Франко, але не каже нѣчого про се, що Лиса Микиту написавъ Иванъ Франко та ще безправно переправляе его працю на свôй ладъ.

Такій поступокъ не є нѣчимъ другимъ лишь пôдлымъ злодѣйствомъ, а люде, що такъ поступають, въ тôмъ разѣ редакторы нюйорскои казеты, суть пôдлыми злодѣями.

НОВА КНИЖКА!

Якъ вѣдомо, зъ симъ мѣсяцемъ зачинають выходити пôдъ редакцiею С. Макара мѣсячнî книжочки п. з. „Слово“. Перша книжочка „Про нутро Землѣ“ вже вышла зъ друку. Є се гарна и дуже цѣкава книжочка обнимаюча 48 сторôнъ друку. Въ книжочцѣ находять ся 22 образки, межь котрыми деякі показують якî великаньскî звѣрѣ та птахи жили давно на нашôй землѣ и т. и. Цѣна сеи книжочки 25 центôвъ. Хто бы хотѣвъ однакъ доставати регулярно що мѣсяця книжочки сего выданя той платить лишь $1.50 на рôкъ, а хто заплатить $3.00 той не лишь буде доставати за сей грошѣ одну книжочку що мѣсяця, але також буде доставати черезъ оденъ рôкъ що тыждня часопись „Свободу“. Всякі листы и грошѣ треба посылати на адресу:

Rev. St. Makar,
Box 13, Mt. Carmel, Pa.

Справы „Союза“.

Головный Урядъ „Р. Н. С.“ на роки 1902—1904.

Головный предсѣдатель — о. М. СТЕФАНОВИЧЪ, 619 Carson Str., Pittsburg, Pa.

Головный секретарь — С. ЯДЛОВСКІЙ, Box 76, Jersey City, N.J.

Головный касіеръ — АЛЕК. ШАРШОНЬ, 524 Pine & Franklin St. Shamokin, Pa.

Ихъ заступники:

Мѣсто-предсѣдатель.....М. Кравчишинъ NORTHAMPTON, PA.

Заст. секретаря ....Вас. Гришко SCRANTON, PA.

Заст. касіера...................И. Глова EXCELSIOR, PA.

Радни:

М. Турокъ..................Priceburg, Pa.
Мих. Пачута...............Mt. Carmel, Pa.
Діон. Голодъ...........Jersey City, N. J.
Мих. Грацонь..............McKeesport, Pa.
Андрей Добошь.............Lansford, Pa.
Ив. Сабатъ..................Yonkers, N.Y.

Ихъ заступники:

Ал. Горбаль, Мих. Югасъ, К. Кобанъ, А. Валевскій, Ник. Добровскій.

Контрольна комісія:

о. Н. Пôдгорецкій, box 31, Jersey City, N.J.
К. Кирчôвъ, 140 Essex Str., „ „
Ив. Гардый, Trauger, Pa., Westmorel. Co.

За 70 центôвъ на мѣсяць Союзъ платить 600 долярôвъ посмертного за мужа, а 300 долярôвъ за жену и другі запомоги въ разѣ инших нещасныхъ выпадкôвъ.

В Союзѣ можете убеспечити вашî дѣти за таншій грошѣ якъ де инде а посмертне за нихъ достанете больше якъ деинде.

УПОМНЕНЄ!

П. Секретарѣ!

Пригадую § 9 статутôвъ „Союза“, на пôдставѣ котрого члены приступаючі до „Союза“ а маючі высше 40 лѣтъ мають до трохъ мѣсяцѣвъ по вступленю предложити менѣ метрику уродженя.

С. Ядловскій.

Вôдозва.

ВП. Панове секретарѣ!

Якъ вѣдомо Вамъ, наближаесь Головна Конвенція, котра вôдбудесь въ Шамокинъ, Па. Понеже § 17 статутôвъ Р. Н. Союза пôдъ буквою в) наказуе, що каждый членъ мае заплатити 25 с. на выдатки Головнои Конвенціи, проте взываю Васъ всѣхъ застосоватись до повышшого параґрафу и стягати вôдъ Вашихъ членôвъ по 25 ц. Тымъ самымъ прошу вырôвнати всѣ залеглî довги за значки Р. Н. С., книжочки платничі и статуты. Особистыхъ, въ тôй справѣ, листôвъ не буду розсилавъ. Информаціи, що до выбору делеґатôвъ оголошу пôзнѣйше.

Зъ глубокимъ поважанемъ

С. Ядловскій, гол. секретарь.

ОГОЛОШЕНЄ.

ВП. П. СЕКРЕТАРЕ СОЮЗА!

Прошу разъ на все собѣ запамятати, що грошѣ належачі до Р. Н. Союза высылаеся на имя: Alex Sharshon, treas., Shamokin, Pa., а не на мое имя, тôлько тî монi ордеры и чеки высиланѣ на имя Alex Sharshon засылайте просто до мене а самъ вôдошлю до касіера.

С. Ядловскій, гол. секретарь.

Ч. 293. КВІТЪ $15.00

на пятнайцать долярôвъ, котрі п. Демко Фричъ отримавъ яко посмертну запомогу по сынѣ Григорію въ головнои касы Р. Н. Союза въ Америцѣ.

Ramey, Pa., Apr. 9th 1904.

Демко Фричъ.

Свѣдки: Андрѣй Мовчанъ, о. П. Понятишинъ.

Трифонъ Барна, предсѣдатель, Никита Джемелинъ, секретарь.

Рухъ въ вôддѣлахъ Р. Н. С.

ПОВѢДОМЛЯЮ

всѣхъ членôвъ бр. св. Йоана Хрестителя въ Бофало, Н. Й., вôддѣлъ 15, и тихъ членôвъ, котрі мешкають поза Бофало: въ Ланкестеръ, Н. Й., Нортъ Тонаванда, Н. Й., Брантфордъ, Канада, що на другій мѣсяць, то есть 8. Мая буде ся зберати мѣсячне и щобы каждый членъ, который належить до Р. Н. Союза, постаравъ ся весь свой довгъ заплатити и 25 цт. на конвенцію.

Н. Серединьскій, секр. Союза.

БРАТСТВО

св. Арх. Михаила, вôддѣлъ Р. Н. Союза 14, въ St. Louis, Mo., повѣдомляе всѣхъ членôвъ братства, що на мѣсячнôмъ мітинґу въ день 1-го Мая буде радити ся о дуже важныхъ справахъ и такожъ на тôмъ мітинґу буде выберати ся делеґата на головну Конвенцію. На той мітинґъ мае явити ся каждый членъ пôдъ карою 50 центôвъ.

За Урядъ братства:
Михайлъ Ридзикъ, предс.,
Алекс. Валевскій, касієръ,
Григорій Копча, секретарь.

ПОДЯКА.

Почуваемо ся до милого обовязку подяковати на тôмъ мѣсци Всч. о. Николаю Пôдгорецкому рус. кат. священикови въ Джерзі сити, що такъ ласкаво причинивъ ся тамтого року своєю заохотою, правдивою вôтцѣвскою порадою до зобраня 231 долярôвъ 40 ц. на вôдновлене нашои церкви въ Гладишовѣ. Дякуємо и Вамъ Еміліяне Ковальчикъ и Стефане Яцевичь за Вашъ трудъ, якого не жаловалисьте на збиране жертвъ на нашу церковь и за тоє, що вольный часъ, якій лишивъ ся Вамъ по тяжкôй цѣлоденнôй роботѣ, посвятилисьте на ходжене по колектѣ. Рôвножъ дякуємо всѣмъ тымъ парохіянамъ Гладишова и Вѣрхпои, якъ и всѣмъ прочимъ жертвователямъ за щедрі датки на вôдновлене нашои церкви и щиро кличемъ зъ глубины серця „сердечне Вамъ Спаси Богъ.“

Гладишовъ дня 22. лютого 1904.

о. Петро Подляшецкій, парохъ,
Андрей Телепъ, Андрей Михалякъ — церковники

БАЛЬ! БАЛЬ!

Тѣште ся хлопцѣ и двѣвчата, бо Сестриче Братство св. Ольги на горѣ мѣста, вôддѣлъ 3, урядже Великій Баль скоро по Великодни 23-го Апріля 1904 въ гали п. Фіялы, 1341 Ave A. межи 71 а 72 улицями, New York City.

БАЛЬ!

Дня 30-го мая с. р. вôдбуде ся въ Бофало на Black Rock-у при ул. Amherst ч. 432, въ гали Марцѣнковского о год. 6½ вечеромъ баль на дохôдъ церкви въ новоосновандй парохіи.

Вступъ вôдъ особы 25 ц. Женщинамъ вступъ вольный.

КОМІТЕТЪ.

ВЕЛИКІЙ БАЛЬ!

на дохôдъ гр.-кат. церкви въ Ст. Луисъ, Мо.

вôдбуде ся дня 24 го лат. Апр. въ недѣлю вечеромъ о год. 5 въ гали при улици St. George за старанемъ Рады церковнои.

Кому лежить добро загальне на серци най спѣшить и даткомъ своимъ маленькимъ причинить ся до такъ потрѣбного фонду на церковь. Щобы баль выпавъ якъ найкрасше, старае ся усильно выбраный комітетъ.

При сей способности повѣдомляе ся, особливо тыхъ що розкупили тикеты, що пôдчасъ балю вôдбуде ся такожъ ВЫГРАВКА ЗОЛОТОГО ГОДИННИКА на дохôдъ церкви.

Вступне: (мужчина вразъ зъ женщиною) 25 цт.

Дуже сердечно запрашаютъ всѣхъ такъ зъ Ст. Луисъ якъ и плейзôвъ

За комітетъ
Пр. Марфутъ.
Ал. Валевскій.

Єли хочете

стати передплатникомъ просвѣтныхъ книжочокъ, котрі будуть выходити що мѣсяця пôдъ заголовкомъ „Слово“ вытнѣть сю карточку, вложѣть еи до коверты зъ монійордеромъ на $1.50 и заплѣть до: Rev. St. Makar, Box 13, Mt. Carmel, Pa.

Посылаю $1.50 яко пренумерату на просвѣтнѣ книжочки „Слово“.

Имя и прозвище: ....

Докладный адресъ: ....

На провеснѣ у ранцѣ.

На провеснѣ у ранцѣ
Я схопивъ ся зô сну,
И хочь нѣчо страшне не снилось
Я вôдъ страху мало не мру.

И дивлюсь: Не день,
А ночь и темна и страшна,
И постатей дѣдôвъ и прадѣдôвъ
Передô мною була тьма.

А побôчь зъ ними и крикъ
И зойкъ, и плачь изъ горя,
И слезъ и крови була
Тьма-тьменна, неначе моря.

Дѣды промовили: „Дѣти, —
Де воля нами здобута,
Чомъ въ руки вашѣ и ноги
Врили ся желѣзнѣ пута?!

А люба мати Вкраина,
Забута вами сынами,
Рыдае зъ болю въ неволѣ,
Скута въ тяжкіи кайданы?!

Вставайте дѣти,
Прапоръ до рукъ берѣте,
И своббдою свою сыню
Вôдъ ярма знѣмѣте!!“

Я на ихъ сильный голосъ
Зô страху цѣлый дрожавъ,
Сейчасъ на шияхъ пустивъ ся,
Братôвъ до бою знайти бажавъ.

На провеснѣ у ранцѣ
Не бурѣ хмарами гули,
То мы браты молодцѣ
У бой за долю й волю йшли.

Санъ Франсиско, 20. сѣчня 1904. Т. Федоренко.

НОВИНКИ.

КАЛЕНДАРЬ.

Цвѣтень.		
21	Ч.	Иродіонъ и Келестинъ
22	П.	Євтихій мученикъ
23	С.	Терентій
24	Н.	Антипъ и Фариутій
25	П.	Василій исповѣдникъ
26	В.	Артемонъ
27	С.	Мартинъ папа Римскій

— УГЛЯНИ компаніи „Филаделфія & Редингъ“ и „Лигай Вали“ оповѣщують, що въ ихъ копальняхъ твердого угля розпочне ся робота зъ цѣлою силою. Буде ся працювати черезъ цѣлый часъ въ цвѣтни, маю, червни и липни.

— БРАТОУБІЙСТВО на смертельнôй постелѣ. Въ селѣ Курети, гунядскои столицѣ, на Угорщинѣ, жило двохъ братôвъ, Иванъ и Петро Чуґа. Зъ початку жили зъ собою якъ братя, а передъ кôлькома роками посварили ся за спадщину по батькови и давай процесуватись. Вôдъ того часу почали смертельно ненавидѣтись. Мѣжъ тымъ процесъ продовжавъ ся безъ кôнця, коштувавъ безлѣчь гроша, а молодшій братъ, Иванъ занедужавъ тяжко и не мôгъ дождати ся рѣшеня суду. Єму здавало ся, що старшій братъ мусить конечно прôграти. Середъ такихъ обставинъ станъ недужого погôршивъ ся и сими днями розôйшла ся чутка, що вже вмирае. Коли зачувъ про се старшій братъ, Петро, вôдкинувъ гнѣвъ изъ серця тай рѣшивъ пôти до молодшого попрощати ся зъ нимъ. Ледво одначе переступивъ его порôгъ, загомонѣвъ выстрѣлъ и Петро впавъ на землю безъ житя. Се стрѣливъ до него молодшій братъ, который ховавъ револьверъ пôдъ подушкою, и влучивъ его въ само серце. Такимъ робомъ бодай передъ смертію наситивъ свою ненависть. Убійника не можь навѣть арештувати, бо лѣкарѣ заявили, що сконае за кôлька днѣвъ.

— ЖЕРТВОЮ огню упало цѣле мѣсточко Варинъ, тренчаньскои столицѣ на Угорщинѣ. Згорѣло все до основъ такъ, що лишь кôлькадесять домôвъ лишило ся. Шкода дуже велика.

— НАЙНОВѢЙШИМЪ здобудкомъ техники е електричне доене коровъ. Одна нѣмецка фахова часописъ подала илюстраціи дотичного апарату. На дôйки накладае ся ґумова шапочки, котрі при помочи ґумового вужа лучать ся зъ посудиною на молоко (дôйница), а зъ тои посудины електричный апаратъ высисае воздухъ. Сей способъ доеня е природнѣйшій вôдъ ручного и корова раднѣйше припускае молоко. Але головно доброю стороною електичного доеня е чистость.

— КОРОЛЬ почтовыхъ злодѣѣвъ въ клѣтцѣ!... Сими днями арештовано въ Дѣнверъ, Коло. 30. лѣтного Алберта Е. Беля зъ Такома. Ваш:, одного зъ найнебезпечнѣйшихъ злодѣѣвъ въ Америцѣ. Сей меткій гольтѣпака вкравъ въ протягу двохъ лѣтъ около міліонъ 150 тысячь долярôвъ, а предметомъ его „операцій“ були почтовй уряды и банки. Фальшувавъ банковй чеки, кравъ почтовй мѣшки, вôдчинявъ скринки, пôдроблювавъ переказы и ... робивъ на тôмъ знаменитый „бизнесъ“. Зъ одного тôлько почтового уряду въ Филаделфіи, Па. вкравъ цѣнныхъ паперôвъ на 500 тысячь долярôвъ. Вôдъ тогды одержавъ титулъ короля почтовыхъ злодѣѣвъ.

Замѣтно такожъ, що въ своихъ злодѣйскихъ операціяхъ немавъ нѣякихъ спôльникôвъ. Самъ робивъ все и зъ нѣкимъ не дѣливъ ся.

— ЗЪ Куритибы въ Паранѣ доносять, що тамъ мають теперь панувати дуже тяжкй вôдносины. Бразилійске правительство не мае вже до роздачи землѣ близько нейдѣ, лише найменше о 50 до 90 кільометрôвъ вôдъ найблизшои мѣсцевости. Теперь по тамтогорôчныхъ дощахъ, котрі все выгноїли пануе тамъ посуха, а дорожня стала страшенна. Ще гôрше дае ся всѣмъ въ знаки неладъ, въ наслѣдокъ чого населене непевне маетку и житя. До того додати ще треба, що кождого року москиты, скорпіоны и пясь порывають богато свѣрія въ людяхъ а т. зв. „біхо“ (земнй блохи) точать нѣгти и ранять ихъ на довгй мѣсяцѣ. Збôжа нема де продати а вызискъ при замѣнной торговли доводить людей до розпуки.

— ПÔСЛЯ найновѣйшихъ обчислень е въ середныхъ галицкихъ школахъ (ґімназіяхъ) 4250 Русинôвъ. У всѣхъ рускихъ ґімназіяхъ слѣдный величезный прирôстъ ученикôвъ. Такъ рус. ґімназія у Львовѣ числить теперь 870 ученикôвъ, въ Перемишли 579, въ Коломыѣ 495 а въ Тернополи 497. Въ польскôй ґімназіи въ Сяноцѣ е 171 Русинôвъ-Лемкôвъ.

— БОГАТО шуму мало наробити въ Росіи вѣщованя звѣсного тамъ чудотворця о. Ивана Кронштадского. Російскій „чудотворець“ предсказуе именно, що вôйна Росіи зъ Японцами потревае ажъ 25 лѣтъ и дальше, що засѣе трупами жовтыхъ та бѣлыхъ цѣлый просторъ вôдъ японьского моря до Петербурга и що цѣла Росія буде потрясена борбою. Царь-батюшка мае одначе побѣдити въ концы и запанувати надъ поганцями.“

Поживемъ, то увидимъ, чи правду каже чудотворець.

— СТРАШНА експлозія набоѣвъ лучила ся оногды на американьскôмъ панцирнику „Місурі“ коло побережа. Пôдчасъ вправъ въ стрѣляню зъ 12-цалевыхъ гарматъ, выбухъ оденъ картачъ вôдъ чого почали выбухати другі набоѣ и спричинили грôзне нещастє въ панцырнôй вежи. Зъ 35. люда еи осады погибло 29. а 5 було такъ покалѣченыхъ, що не переживуть свого калѣцтва.

Цѣлому панцирникови грозила заглада. Уратувала его тôлько одна енергія капітана Кавлеса, который велѣвъ залити водою магазинъ набоѣвъ и тымъ спинивъ дальшу експльозію.

— МАДЯРЫ берутъ примѣръ зъ галицко-польскои шляхты и дефраудують, ажь курить ся... Въ запомоговôмъ товариствѣ „Бѣлого Хреста“ въ Будапештѣ здефраудувавъ директоръ поверхъ 80 тысячь коронъ т. е цѣле майно товариства. Другому не лишивъ нѣчого...

Галичино схамени ся.

(Спѣвавась на нуту „Гулявъ чумакъ на риночку“.)

Галичино схамени ся,
Що ты робишь — подиви ся:
Проганяешь свои дѣти
А все тулишь пройдисвѣты
До серця своего.

Рôднй дѣти проганяешь,
На ихъ нужду не зважаешь,
А пôдъ своимъ теплымъ крыломъ
Ляхôвъ, жидôвъ пригортаешь,
Рôдныхъ кривдишь... [illegible]

Лахи, жиды ся зобрали
И цивільный слюбъ узяли
Та безъ встыду и безъ мѣры
Пьють кровъ нашу, друтъ зо шкоры,
Вôдбирають честь.

Лахи, жиды въ одно грають,
Хоть предъ тобовъ ся кланяють
А ту хтять Польшу пôднести,
Щобъ мали ще больше чести,
А тебе ся вôдречуть.

Насъ податками здираешь,
Ляхамъ горла затикаешь,
Жиды грунта забирають,
А ляхи имъ помагають
О якажь ты мати намъ?

Ляхи ѣздять повозами,
Жиды ся строять атласами
А хлопъ бѣдный ходить нынѣ
У подертой сѣрачинѣ,
Бо податокъ нема чымъ.

Чи ся вродѣтъ чи не вродить,
Дай податокъ такъ ся годить.
А самъ здыхай изъ голоду
Або иди скачи въ воду —
Тôлько драчку заснокой.

Ляхи ѣздять до Парижа
Весновъ тамъ де купѣль свѣжа
А мы въ потѣ ся купаемъ
Гôрко на хлѣбъ заробляемъ
И на драчки краевй.

Ляхи, жиды ѣдять мясо
И пьють вино, воду часомъ,
А мы не маемъ доволѣ
Печенои бараболѣ
Бо секвестраторъ забравъ.

Якжежь тутъ на свѣтѣ жити
Нема де що заробити,
Бо якъ пôдешь до фôльварку
Гонишь якъ песъ по ярмарку
За три шѣстки у жнива.

Щей надъ тобовъ бучкаръ стоить,
Садить, рѣже въ кости твои
И три шѣстки на день маешь,
Тымъ бѣды не залатаешь,
Бо дитина больше зъѣсть.

Щей намъ тымъ больше доѣли
Що выплата въ три недѣли
А якъ прийдешь до выплаты
За порогомъ шапку зняти
Тре предъ паньскимъ деруномъ.

Нѣмъ дождешь ся свои платы
Треба цѣлу нôчь стояти,
Рано давъ жидови въ руку
То за хлѣбець, то за муку
А щей троха завинивъ.

Такъ по троха цѣлый рочокъ
Якъ мавъ поля кавалочокъ
Продавъ на довгъ тай безъ крику
Утѣкъ зрештовъ въ Америку,
Щобы дѣтямъ хлѣба давъ.

Зложивъ Петро Ковбель, родомъ зъ Хоросткова повѣтъ Гусятинъ, Галичина.

ВСЯЧИНА

„ТАЙНЫ" ПЛЯНОВЪ КРѢПОСТЕЙ.

Шпеґуньство дойшло вже нынѣ до такои досконалости, що нема для него нѣякихъ тайнъ на свѣтѣ. Коли славный бельґійскій ґенералъ Бріяльмонъ, авторітетъ въ знавствѣ фортифікацій, написавъ звѣсне своє дѣло „Сучасні крѣпости", звернувъ ся до французского ґенеральского штабу корпуса инженерскихъ зъ прошенемъ, щобы удѣливъ ему, для цѣли чисто науковои, кôлька пляновъ французскихъ крѣпостей, якй ему ще хибували. Розумѣє ся, зъ Парижа наспѣла вôдповѣдь: „Неможливо! се-жь „тайна" державна! Будьте певнй, высокоповажаный пане, що намъ дуже прикро приходить ся вôдмовити вамъ, божь тутъ иде о науку, але зволите зрозумѣти, що..." и т. д. На се Бріяльмонъ вôдписавъ до Парижа: „Я, очивидно, розумѣю васъ, панове, але скажу вамъ, що я удавъ ся до Франціи о тй пляны ей твердинь лише тому, щобы мати чисту совѣсть, поступивши супротивъ неи льояльно, абы на случай, якъ книжка выйде, а въ нѣй може появлять ся также пляны тихъ твердинь, нѣхто не мôгъ менѣ бризнути въ очи зрадою Франціи. Вы вôдмовили менѣ. То ваша рѣчь, навѣть вашъ обовязокъ. Але для мене се пусте. Я зверну ся по тй пляны ще до Берлина, може звôдтамъ достану..." И выходить книжка Бріяльмона, а въ нѣй и — „тайнй" пляны французскихъ твердинь. Нѣмцѣ черезъ своихъ шпеґунôвъ пріймили въ посѣдане всѣхъ французскихъ тайнъ.

ЯПАНЬСКІ ПОСЛОВИЦѢ.

— Бѣда не хиба, але й не чеснота.

— Лекше пяного, чимъ бѣдного покласти на ноги.

— Три речи ростуть безъ дощу: — проценты, комôрне и дѣвчата.

— Бѣдный, хочь-бы на спину впавъ, то всегда нôсъ розобе.

— Чортъ все забере, та лиху жѣнку лишить.

— Тайна нѣколи въ спôдници не ходить.

— Коли бѣдный ѣсть курку, то вôнъ або она не здужає.

— Мужъ и жѣнка, то одно тѣло, але двѣ розличнй кишенѣ.

— Любовь солодка, але лише зъ хлѣбомъ.

— Коли женщина не сварить ся зъ кравчинею?

СМАЧНОГО.

Одна зъ италійскихъ часописей подає слѣдуючій списъ стравъ, якй ѣдять на дворѣ корейского цѣсаря пôдчасъ каждого торжества:

Земнй глисты въ краснôмъ сосѣ.

Перчений консервы зъ павуковъ.

Куклы въ пальмовôмъ олѣю.

Зупа зъ гнѣздъ ластôвокъ.

Рыба, варена зъ розтертыми мурашками.

Хавки рекіна на рицинôвôмъ олѣю.

Песяча шинка смажена.

Утроба щурôвъ, печена на рожнѣ.

Тѣсточка на кобылячôмъ молоцѣ.

Овочѣ.

Чи не смачна ѣда? Можемо пожелати смачного для корейского цѣсаря, але мы... дякуемо красненько за таку гостину! Лѣпша вже наша кулеша, пôсна бандурка, капуста, журъ и ячмѣнный хлѣбъ.

МІСІОНАРЬ КОРОЛЕМЪ ЛЮДОѢДОВЪ.

Передъ 11. роками приѣхавъ до Новои Ґвінеи евангелицкій місіонарь, В. Е. Бромайло, и почавъ ширити христіяньску вѣру мѣжъ одными зъ тамошныхъ племенъ Папуанцѣвъ, котрй є людоѣдами.

Бувъ вôнъ передъ тымъ місіонаромъ на островахъ Фіджі и знавъ якъ поводити ся зъ дикунами. Якось въ кôлька тыжнѣвъ по его приѣздѣ занедужавъ тяжко кацикъ племени, себто король по нашому. Місіонарь, розумѣючись троха на лѣкахъ вылѣчивъ его зъ недуги, за що дождавъ ся великихъ почестей. Вдячный короликъ принявъ его до племени и зачисливъ до своеи родины. Теперь вже гараздъ жило ся місіонарови, та на тôмъ еще не конецъ его карієры. Королик такъ полюбивъ свого спасителя, що именувавъ его своимъ наслѣдникомъ. Въ кôлька лѣтъ опôсля той королик померъ, а місіонарь засѣвъ на его престолѣ. Такъ отже о. Бромайло є нынѣ місіонаромъ а рôвночасно й начальникомъ Папуанцѣвъ. И добре ему на новôмъ становищу — є вповнѣ щасливымъ.

Такъ оповѣдає иншій місіонаръ, Е. В. Волеръ, котрый приѣхавъ сими днями до Лондону.

СВѢТЪ ВЪ ЧИСЛАХЪ.

— Дня 1. сѣчня м. р. начислено въ Берлинѣ (Нѣмеччина) 99 тысячь и 58 вдовицъ. Вдôвцѣвъ було тамъ лишь 19 тысячь 140, отже пять разôвъ менче.

— Найбôльшій торпедникъ є 50 метрôвъ довгй а 5 м. широкй. Збудований они зъ тонкои бляхи, такъ, що карабінова куля може ихъ продѣравити. Кождый торпедовецъ мае 2 до 4 руры, котрыми выкидае торпеды.

ЩАСТЄ.

Часомъ случайно щастє, мовь тй цвѣты,
Найти трафляесь намъ на перелозѣ,
Однакъ частѣйшь приходить ся зустрѣти
Журбу терниину — на житя дорозѣ.

Уляна К.

Смѣшне.

ВЫКРУТИВЪ СЯ.

Комôрникъ, впадаючи зъ крикомъ до властителя дому:

— Що-жъ то за мешкане вы менѣ дали?! Въ пивници повно воды!

— А вы може хотѣли, щобы тамъ було вино? — вôдповѣдае властитель. Сего не можу вамъ дати за 10 доляровъ на мѣсяць.

МѢЖЪ КУМАМИ.

I. кума: Кумо Варварко, а ходѣть но до насъ, выллєте вôскъ мому Иванови. Якась нечиста сила, выбачайте за слово... нѣбы безрога сеи ночи его напудила.

II. кума: Не бôйте ся, кумо, вашъ чоловѣкъ хрунь, тому ему все безрога привиджує ся.

ПЕРЕХВАЛИВЪ СЯ.

Йванъ хваливъ ся, що мае дуже богато гною. А на се ему Грыць: — Щожь такъ такъ выхвалюешь ся? Та-жь у мене є бôльше гною въ хатѣ, якъ у тебе на цѣлôмъ обôйстю!...

Календарь Р. Н. Союза на рôкъ 1904.

се така книжка, котру не лишь каждый членъ Союза, але каждый американьскій Русинъ повиненъ мати.

Въ Календари Союза кромѣ многихъ пожиточныхъ и цѣкавыхъ рѣчей знайдете також 20 прекрасныхъ образкôвъ.

Цѣна лишь 25 центôвъ.

Календарѣвъ безъ грошей не высилаемъ.

Хто хоче дôставати „Комара" що два тыжднѣ черезъ одеръ рôкъ, нехай запле 2 доляры на адресу:

„Комар",
ул. Собѣщины ч. 8.,
Львôвъ, Austria, Galicia.

Позôръ Земляки!

Маю 40 календарѣвъ „Комара" на рôкъ 1904. Повно въ нихъ дотепу, сатиры и смѣху. Хто не любить плакати, хоче насмѣяти ся доволѣ и дôзнати ся, якъ рускій „Комарь" жалить нашихъ ворогôвъ, най собѣ купить сей календарь. Пишѣть сейчасъ, щобы зъ весною свята було що доброго прочитати и гараздъ повеселитись. Цѣна зъ пересилкою лише 33 цт. Безъ грошей не посылає ся нѣкому.

Адресуйте:
S. Charnetsky, Box 353.
Scranton, Pa.

Фармы! Фармы!

Остогидло вамъ въ майнахъ и фабрикахъ робити? Хочете мати свободу и забезпечену будучность? Коли такъ, то купѣть собѣ фарму у Вирджініи, де вже много Русинôвъ, Словакôвъ и прочихъ Славянъ поселилось.

Є тамъ добра земля, на котрôй все родить ся, що посадите або посѣете. Здоровый воздухъ, здорова вода, легка зима и не горяче лѣто. Маємо фармы у Вестъ Вирджініи, Мериляндѣ, Минесотѣ, Каролайнѣ, Висконзінѣ и Пенсильвеніи. Продаємо ихъ вôдъ 5 до 15 доляровъ за акеръ. Добри условія для всѣхъ, хто хоче купити.

Пишѣть на адресу:
John Jelinek,
1116 Pine Alley, Braddock, Pa.

Высилене

мужчинъ, жѣнъ и дѣтей

вылѣчить на все безъ операціи

Дръ О'Малей.

Ваше житє носите въ рукахъ єслисте насаджені — поховзненє або упадокъ може бути причиною вашои нагои смерти. Не чекайте ажь пропуклина збôльшить ся. Звернѣть ся до мене а я вамъ поясню мôй хемічно-електричный способъ лѣченя. Безъ ножа, безъ операціи, безъ здержуваня вôдъ працѣ.

Mr. Geo. Perry, форманъ въ Редінґъ Колъ ендъ Айронъ компаніи, пише:

Office of Reading Iron Co,
Danville, Pa., Jan. 3. 1904.

Нарушеныхъ людей

повѣдомляю зъ радостею, що дръ О'Малей своимъ способомъ вылѣчивъ мене цѣлковито зъ пропуклины, на котру терпѣвъ я многй роки. Пробувавъ ємъ рôжнй пôдвязки и лѣки, але безъ успѣху. Всѣмъ що терплять на высиленє хочу сказати, що васъ дръ О'Малей може вылѣчити, якъ вылѣчивъ мене.

Хто бы хотѣвъ писати до пана Perry, щобы переконати ся чи се правда, нехай залучить въ листѣ двоцентовый значокъ.

Порада, оглядины дармо.

Платня мѣрна а бѣдныхъ почекаю за грôшми. Упливы сѣмени и розширенє жилъ вылѣчу хемічно-електричнымъ способомъ безъ ножа и операціи.

Дръ О'Малей

Головный офісъ, де бесѣдує ся славяньскою бесѣдою є на
158 S. Washington Str. у Wilkes-Barre, Pa.

Філіяльнй офісы (де вправнй лѣкарѣ лѣчать недужихъ моимъ чудеснымъ Хемічно-Електричнымъ способомъ):
Scranton, Pa., 134 Washington Ave.
Philadelphia, Pa., 1409 Arch St.

По илюстрований книжочки о лѣченю пропуклины пишѣть до Wilkes-Barre, Pa. Шлемо ихъ даромъ.

Лишь 2 доляры на рôкъ коштують „ГАЙДАМАКИ" руска тыжднева часопись.

Адресъ: улиця Баторого 24, Львôвъ, Galicia, Austria.

Вразъ зъ грôшми пôшлѣть до редакціи листъ або картку зъ докладнымъ адресомъ.

КНИЖКИ

Американьскій шляхтичь	15
Бланкеты на метрики	2
Весела книжочка зъ образками	30
Де що про звѣрята	30
Де-що про права и суды въ Сп. Дер.	10
Де-що зъ исторіи російскои православнои-місіи въ Америцѣ.	10
Дорога до свѣдомости	10
Загадки и образки	10
Журавлѣ	15
Календарь „Союза" (1904)	25
Казка про жида	10
Конституція Сполуч. Державъ	10
Книжка для опѣкунôвъ хорыхъ	1.00
Книжочка колекторска	7
Марія	10
Народный Рухъ Ав.-Уг. Русинôвъ	15
Оповѣданя для дѣтей	20
Образки зъ Америки	10
Оповѣданя С. Макара	15
Про вôдступник. вôдъ рос. православія	10
Псалтирь	100
Покуса	10
Розмова Поляка зъ Русиномъ	10
Руско-англійскій Словарець (передрукъ зъ Англ.-руск. Провôдн.	20
Руско-англійскій Провôдникъ	50
Тарасъ Шевченко	15
Тымко Гаврилюкъ	15
Читанка друга	25
Читанка трета	40
Читанка четверта	50

Замовляйте тôлько тй книжки, котрй бачите въ послѣднôмъ числѣ „Свободы".

Зъ замовленями посылайте и грошѣ.

Пишѣть выразно.

Замовлень на суму менчу якъ доляра не приниамае ся.

Почту мы оплачуемо.

Адресъ:
SVOBODA,
Box 353, Scranton, Pa.

Вже вышовъ!
Руско-англійскій провôдникъ
(Тлумачь)
Коштує 50 центôвъ
и
Руско-англійскій словарець
(вôдбитка зъ Провôдника)
Коштує 20 центôвъ.

Зъ замовленємъ присылайте и грошѣ. Канадійскихъ анѣ американьскихъ значкôвъ почтовыхъ (stamps) не принимаемо.

Svoboda,
Box 353, Scranton, Pa.

Лишь 4 доляры и пôвъ коштуе на рôкъ
„Літературно-Науковый Вѣстникъ".

Выходить, що мѣсяця великими книжками що мѣстять въ собѣ около 200 сторôнъ друку.

Адресъ: Літературно-Науковий Вістник", ул. Чарнецького 26, Львôвъ, Galicia, Austria.

— Хочете, щобы вашй грошѣ безпечно и скоро були выслані до старого краю, то вамъ то зробить John Nemeth, 457 Washington St. New York, N. Y.

C. M. HATHAWAY,

аґентъ вôдъ огневои асекураційнои компаніи.

Колектуєтакожь грошѣ за рентъ. Мае два домы до ренту на Race str., три домы на продажь на Hill str., домы до мешканя або на продажь на Blakely, Olyphant, Pa.

ЦѢНА ДУЖЕ НИЗЬКА.

РЕСТАВРАЦІЯ И КАВЯРНЯ
TROMETTER'S
(Тромейтеръ)
при Рединьскôмъ дипѣ въ Shamokin, Pa.

Снѣданя, Обѣды, Вечерѣ

Въ кождôмъ часѣ можна дôстати такъ горячй якъ и зимнй перекуски. Потравы прилагодженй на европейскій способъ, дуже смачно. Услуга солідна. Окремй комнаты для родинъ. Найлучшй вина, пива, лікеры, горѣвки и всѣ можливй напитки. Цѣна дуже мала.

МАЄШЬ КНИЖКИ ДО ОПРАВЫ?
CONRAD LOTZ.
305 Lackawanna Ave., Scranton, Pa.

оправляє книжки всѣлякого рода, хочь бы якъ розтрясенй. Також робить книжки для братствъ, церквей, бизнесменôвъ и т. д. За роботу ґарантує.

ДОКТОРЪ ПРАВЪ
ЮЛІЯНЪ ЧУПКА,
—адвокатъ,—
3 N. Main Str., Wilkes-Barre, Pa.
P. O. Box 372.

Єго офісъ въ Scranton, Pa. є на 303 Spruce Str. Але до Скрентонъ приѣзджає тôлько кождого понедѣлка и четверга вôдъ годины 6-ои до 8-ои вечеромъ.

Всѣ справы американьскй въ повѣтахъ: Люзерне и Лякована.

Хто мае справу ґрунтову, або хоче вôдобрати грошѣ або спадокъ въ старôмъ краю, най удасть ся до адвоката Чупки, бо вôнъ бувъ адвокатомъ въ Галичинѣ.

Всѣ контракты, правнй паперы и повномочія. мар04

Яна Фишера

Новый
Банково-Шифкартовый Дôмъ

отвореный кождого дня вôдъ 7-ои рано до 9-ои вечеромъ пôдъ
ч. 713 Front St., Catasauqa, Pa.

Засылає, купує и продає старокраєвй грошѣ.

Приймає грошѣ до переховання и звертає ихъ кождого часу.

Шифкарты продає до всѣхъ портôвъ Bremen, Hamburg, Rotterdam, Antwerp и на Англію за ту саму цѣну що и компанія.

Продає всѣлякй молитвеннй и забавнй книжки.

Провадить чисто славяньскій, христіяньскій бизнесъ. Вôдвѣдайте его.

Вôнъ є також Notary Public — потверджає и выробляє всякй старокраєвй контракты скоро и безпечно.

T. TALPASZ

ТЕОДОЗІЙ ТАЛПАШЪ
РУСКІЙ РЕСТАВРАТОРЪ
— и —
ГОТЕЛЬНИЧІЙ
246 Pearl Str.
Shamokin, Pa.
Недалеко рускои плебаніи.

Добрый вечеръ друже мôй!
— Добрый вечерь, свате!
А куды такъ спѣшите?
— До Талпаша, брате!
Що за Талпашъ? Звôдки вôнъ?
— Та-жь краянъ нашъ милый
— У него всѣ Русины
— Пôдкрѣпляють силы!...
— Що за бриндзя й пиво тамъ!
— Обходить ся файно!
— Обслугує якъ братамъ!
— Танько надзвычайно!

ПЕРША РУСКА БУЧЕРНЯ ВЪ SCRANTON, PA.

Михайла М. Югаса

314 THIRD STREET

Хочешь купить добре мясо,
Шинку чи смачныхъ ковбасъ,
Не грать брате грошей й часу,
Лишь пытай ся, де бучеръ Югасъ.

Вôнъ всѣляке мясо мае,
Зъ людьми красно розмовляє
И порускы, по словеньски,
По аӈлишки и по польски.

Зъ него Русинъ, бучеръ славный,
Къ доброй справѣ всегда справный,
За рускій народъ крѣпко стоить,
Вражды людкой ся не боить.

Тожь Русинамъ треба знати,
Що его тре пôдпирати;
Красно зважить, въ папѣръ запакує,
Бучерня чиста, ажь ся серце радує.

Мы, Руснаки не жалуємо,
Вôдъ Югаса все мясо купувати будемо,
Бо вôнъ у Scranton найлѣпше мясо мае,
О тôмъ кожда дитина навѣть добре знае;

Тожь милй братя, нѣкуда ся не волочѣть,
До найлѣпшои бучернѣ до Югася ходѣть
Добре, тано, справедливо!
Чисто, смачно и уптиво!

L 68

ДАРОМЪ

24 хорошихъ и цѣнныхъ предметôвъ. Хто собѣ заордерує нашу красну нікльову годинку, котру выробляє одна зъ найлѣпшихъ фабрикъ и котра выпробована и ґарантована на 20 лѣтъ, такъ, що може ся рôвнати 30 доляровымъ годинникамъ и пôшле намъ за неѣ и за гарный позолочуваный ланцушокъ $2.50 — то мы єму зашлемо вразъ зъ годинникомъ и ланцушкомъ слѣдуючй предметы зовсѣмъ дармо: 1 знамениту королѣвску шведску бритву цѣны $2.50. Добрый кишенковый нôжь за 40 цент. Позолочуваный перстень цѣны $1.00, 1 брилянтовый ґузикъ за 60 цнт., 12 гарныхъ бѣлыхъ хустинокъ за $100, 24 аркушôвъ листового паперу и ковертъ за 10 цнт., 1 пару спинокъ до манкшатôвъ за 50 цнт., позолочуваній спинки до сорочки за 50 цнт.

Сй рѣчи будемо высилати даромъ лишь за короткій часъ, протоє спѣшѣть зъ замовленями. Пишѣть на адресу:

Ch. I. Kapoun Co., 1015 Collins Str., JOLIET, ILL.